

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาเพิ่มเติม
หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- มุ่งพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ
และ ๕ จุดเน้นการเป็นพลเมืองดีของชาติ
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผลการเรียนรู้
และสาระการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด Backward Design
ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญผู้เรียน
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

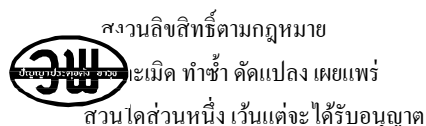
รายวิชาเพิ่มเติม

หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

ประจวบ ตรีภักดิ์ พธ.บ., ศส.ม.

พงษ์ศักดิ์ แคล้วเครือ ศศ.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม.

กุสุมาวดี ชัยชูโชติ ศ.บ., ศ.ม.

จุลพงษ์ อดุมพรพิบูล วท.บ.

นฤชกรณ์ กมลนฤเมธ ศศ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ISBN 978-974-18-7186-5

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้ได้จัดทำสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นพัฒนาค่านิยมหลัก ๑๒ ประการและ ๕ จุดเน้นการเป็นพลเมืองดีของชาติ ได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้นำเสนอเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ **ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ประกอบด้วยเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้แนวทางการวัดและประเมินผล โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง** ชุดนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ ๑ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๑
๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๒
๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๓
๓. การจัดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗	๔
๔. คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๕
๕. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๗
๖. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	๑๔
๗. คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒	๒๐
๘. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒	๒๒
๙. โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒	๒๒
ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒	๒๕
แผนการจัดการเรียนรู้ ปฐมวัย และข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒	๒๖
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความเป็นไทย แผนที่ ๒-๕	๓๑
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ แผนที่ ๑๐-๒๐	๕๕
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แผนที่ ๒๑-๒๗	๑๐๒
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์ แผนที่ ๒๘-๓๒	๑๓๒
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง แผนที่ ๓๓-๔๐	๑๕๔
ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู	๑๘๔

ตอนที่ ๑

การจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการที่จะพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อให้คนในสังคมไทยมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประกอบกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นชาติไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดอง สามานฉันท์ เพื่อให้เกิดสันติสุขในสังคมไทย นอกจากนี้ ยังได้กำหนดค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ เพื่อสร้างคนไทยให้เข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เข้มแข็งเจริญรุ่งเรือง ดังนี้

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนในทางตรงและทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันดีงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย ขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเป็นไปตามนโยบายและค่านิยมหลัก ๑๒ ประการดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ทั้งในชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกเหนือจากที่สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่แล้ว โดยได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เป็น ๕ จุดเน้น คือ

จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย

๑. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูคตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

๒. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๑. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งหลากหลาย
๒. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ข้อสัตุสุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

หลังจากได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดผลการเรียนรู้ชั้นปี ผลการเรียนรู้ช่วงชั้น รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง นอกจากนี้ยังได้กำหนดสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง โดยได้ประกาศให้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๑๔๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และ ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๑๒๓๕ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศ ณ วันที่ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง ดังนี้

ระดับประถมศึกษา จำนวน ๖ รายวิชา รายวิชาละ ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๓ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง ต่อปี

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต)

๔. คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแบ่งหน่วยการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ ตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ จุดเน้นการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ๕ ประการ และเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ดังนั้น ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้แล้วปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

๑) **จุดเน้น** เป็นจุดเน้นในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของชาติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ซึ่งประกอบด้วย ๕ จุดเน้น คือ ๑) ความเป็นไทย ๒) รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ๓) ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๔) ความปรองดอง สามานฉันท์ และ ๕) ความมีวินัยในตนเอง

๒) **ผลการเรียนรู้** เป็นผลการเรียนรู้ที่ใช้เป็นเป้าหมายและตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

๓) **สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด** เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

๔) **สาระการเรียนรู้** เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

๕) **สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน** เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนด ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖) **คุณลักษณะอันพึงประสงค์** เป็นส่วนที่บอกคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด

๗) **ชิ้นงาน/ภาระงาน** เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่ ๑) ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นขั้นตอนการปฏิบัติและผลงาน ๒) ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัย ๓) ภาระงานที่มีลักษณะประเมินโครงการหรือโครงงาน และ ๔) ภาระงานที่เน้นผลผลิต

๘) **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้** เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผลการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๙) **กิจกรรมการเรียนรู้** เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ขั้นขยายความรู้

ขั้นที่ ๔ ขั้นประเมิน

ขั้นที่ ๕ ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๐) **สื่อ/แหล่งการเรียนรู้** เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ อินเทอร์เน็ต วิกิพีเดีย

๑๑) **บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้** เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง นอกจากจะจัดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แล้ว จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง ๕ ประการ คือ

๑) **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากนี้ยังจะต้องนำค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกด้วย

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ครูจะต้องค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกลึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

๕. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามจุดเน้นทั้ง ๕ นั้น ผู้สอนต้องใช้กระบวนการคิดที่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องใช้กระบวนการ เทคนิค วิธีสอนที่มีขั้นตอนเน้นสู่การปฏิบัติจริง ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานได้กำหนดผลการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรแสวงหาและเลือกใช้กระบวนการ เทคนิค วิธีสอนอย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามประสงค์จะต้องจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคมไทยที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะกระบวนการคิด ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เล่มนี้จึงได้นำเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม ในที่นี้ได้ประมวลเทคนิคการสอนมาสำหรับให้ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

๕.๑ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning-PBL)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษา

ค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาล้างต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ตั้งปัญหา ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย เช่น ใช้คำถามนำสู่ปัญหาเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสร้างสถานการณ์ให้เกิดปัญหาให้ผู้เรียนคิดคำถาม หรือปัญหา

ขั้นที่ ๒ ตั้งสมมุติฐาน เป็นการคิดวิเคราะห์ปัญหาและคาดคะเนคำตอบ พิจารณาแยกปัญหาออกเป็นปัญหาย่อย แล้วคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูล และประสบการณ์เดิมมาคิดแก้ปัญหา คาดคะเนคำตอบ

ขั้นที่ ๓ วางแผนแก้ปัญหา ศึกษาถึงสาเหตุของปัญหา และคิดวิธีการแก้ปัญหาให้ตรงกับสาเหตุ โดยสร้างทางเลือก หรือวิธีการแก้ปัญหาให้หลากหลาย แล้วพิจารณาเลือกวิธีแก้ปัญหาคิดดีที่สุด มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ขั้นที่ ๔ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ จัดบันทึกข้อมูลที่ได้นำเสนอข้อมูล วิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดกระทำข้อมูล แล้วนำเสนอ

ขั้นที่ ๕ สรุปผล แปลความหมายระหว่างสาเหตุกับผลที่เกิดขึ้น เพื่อหาคำตอบสมมุติฐาน แล้วจึงสรุปเป็นหลักการ

ขั้นที่ ๖ การตรวจสอบและการประเมินผล นำข้อสรุปมาพิจารณาอีกครั้งว่าข้อสรุปน่าเชื่อถือหรือไม่

๕.๓ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างความตระหนัก

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสนใจ เอาใจใส่ รับรู้ เห็นคุณค่าของสิ่งที่กำหนดหรือสิ่งที่ศึกษา และเกิดความคิดที่จะหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต จัดสถานการณ์ หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รับรู้ เอาใจใส่ และเห็นคุณค่า

๒) วิเคราะห์วิจารณ์ ผู้สอนนำตัวอย่างสถานการณ์หรือประสบการณ์ตรงมาให้ผู้เรียนจำแนกสาเหตุและพิจารณาผลเสียที่จะเกิดขึ้น

๓) สรุป ให้ผู้เรียนอภิปรายหาข้อมูลและเหตุผล มาสนับสนุนความคิดเห็นของตนเพื่อประเมินคุณค่าของสิ่งที่ศึกษา และกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาต่อไป

๕.๔ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างค่านิยม

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต ให้ผู้เรียนสังเกตเหตุการณ์หรือสถานการณ์ แล้วพิจารณาว่า คืออะไร เหมาะสมหรือไม่ ควรอนุรักษ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒) ประเมินเชิงเหตุผล ให้ผู้เรียนประเมินสิ่งที่กำหนดให้ว่า ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด ผู้เรียนชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุใด

๓) กำหนดค่านิยม ให้ผู้เรียนแสดงความเชื่อและความพอใจการกระทำในสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมแสดงเหตุผล

๔) วางแนวปฏิบัติ ให้ผู้เรียนช่วยกันกำหนดแนวทางปฏิบัติตามที่ผู้เรียนกำหนด ภายใต้การกำกับดูแลของผู้สอน

๕) ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ เมื่อผู้เรียนเกิดความซื่อสัตย์ก็จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจและเห็นคุณค่า

๕.๕ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างเจตคติ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะต้องแทรกอยู่ในการจัดการเรียนรู้ทุกเนื้อหา เป็นการสร้างความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่เรียน มีขั้นตอนดังนี้

๑) สังเกต ผู้สอนเสนอข้อมูล สถานการณ์ หรือรูปภาพ ให้ผู้เรียนพิจารณาว่ามีความรู้สึกอย่างไร ดีหรือไม่ เช่น ภาพคนจูงเด็กข้ามถนน ภาพคนทิ้งขยะลงบนถนน ว่ารู้สึกอย่างไร ชอบหรือไม่ชอบ เพราะเหตุใด

๒) วิเคราะห์ ให้พิจารณาผลที่เกิดขึ้น โดยแยกเป็นการกระทำที่เหมาะสม น่าพอใจ หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่น่าพอใจ

๓) สรุป ผู้เรียนสรุปความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยเหตุผลว่าจะเลือกปฏิบัติอย่างไร และคิดว่าแนวความคิดที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร

๕.๖ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญคือ

๑) เลือกผู้นำและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ กระบวนการกลุ่มจะต้องมีผู้นำกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน คือ ผู้นำกลุ่มจะทำหน้าที่นำในความคิด เสนอความคิด ประสานความคิด กระตุ้นให้สมาชิกคิดวางแผน และกำหนดภาระงาน และติดตามเพื่อให้งานสำเร็จ ส่วนผู้ตาม มีหน้าที่เสนอความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกอย่างมีเหตุผล มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และต้องช่วยเหลือกัน

๒) วางแผน มีการระดมพลังสมอง กำหนดจุดประสงค์ วางแผนการทำงาน กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

๓) ปฏิบัติตามแผน สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามแผนด้วยความรับผิดชอบ

๔) ประเมินผลการปฏิบัติงาน ระหว่างการดำเนินงานตามแผน ผู้นำกลุ่มและสมาชิกจะต้องติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

๕) ปรับปรุงและพัฒนา มีการประเมินผลรวมและชื่นชมในผลงานของกลุ่ม หากยังไม่เป็นที่พอใจ หรือได้แนวทางที่ยังไม่เหมาะสมจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๕.๗ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ เกิดความชำนาญจนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว มีขั้นตอนดังนี้

- ๑) สังเกตรับรู้ ให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างที่หลากหลาย จนเกิดความเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด
- ๒) ทำตามแบบ ให้ผู้เรียนทำตามตัวอย่างที่เห็นทีละขั้นตอนจากงานที่ง่ายไปสู่งานที่ย่างยาก ซับซ้อนขึ้น
- ๓) ทำโดยไม่มีแบบ ให้ผู้เรียนฝึกทำโดยไม่ต้องดูตัวอย่างทุกขั้นตอนตามลำดับ
- ๔) ฝึกให้ชำนาญ ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ จนกระทั่งสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยอัตโนมัติจากชิ้นงานเดิม หรือชิ้นงานที่กำหนดขึ้นใหม่

๕.๔ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดความรับรู้ บอกได้ อธิบายได้ และเข้าใจในสิ่งที่เรียนว่าคืออะไร หมายถึงสิ่งใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) สังเกต ให้ผู้เรียนรับรู้ ศึกษา พิจารณาส่งที่ผู้สอนนำเสนอ ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ยกตัวอย่าง ภาพ คำ ข้อความต่าง ๆ ให้ผู้เรียนพิจารณา
- ๒) จำแนกความแตกต่าง ให้ผู้เรียนบอกข้อแตกต่างของสิ่งที่นำมาให้พิจารณาว่าต่างกันอย่างไร
- ๓) หาลักษณะร่วม ให้ผู้เรียนพิจารณาภาพรวมของสิ่งที่สังเกต รับรู้ ว่ามีอะไรที่เหมือนหรือคล้ายกัน เพื่อเป็นแนวทางสรุปเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ คำจำกัดความ หรือนิยามได้
- ๔) ระบุนิยามความคิดรวบยอด ให้ผู้เรียนระบุว่าสิ่งที่รับรู้ สิ่งที่กำหนดให้คืออะไร เรียกว่าอะไร หรือมีวิธีการอย่างไร
- ๕) ทดสอบและนำไปใช้ ให้ผู้เรียนนำความรู้ไปทดลอง ทดสอบ สังเกต ทำแบบฝึกหัด ปฏิบัติ หรือตรวจสอบคำตอบว่าใช่หรือไม่ นำไปใช้เพื่อประเมินความรู้

๕.๕ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเผชิญสถานการณ์ (Conflict Situation Skills)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งที่จะเรียนรู้ หรือมีกัลยาณมิตร ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการเลือกและตัดสินใจ โดยผ่านการวิเคราะห์และประเมินค่าเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ สุมณ อมรวิวัฒน์ ได้เสนอแนวคิดในการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในการจัดการเรียนรู้ว่ามี ๔ ขั้นตอน คือ ๑) การรวบรวม ข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ ๒) การประเมินค่าและประโยชน์ ๓) การเลือกและการตัดสินใจ และ ๔) การปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนสามารถนำทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์มาใช้ในการเรียนการสอน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้สอนอาจนำเสนอสถานการณ์ซึ่งเกิดขึ้นจริงที่เป็นข่าว ภาพข่าวจากแหล่งต่าง ๆ บทความ หรือกรณีศึกษามากระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตอบคำถาม เพื่อให้เกิดความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น หรือเห็นความสำคัญที่จะต้องศึกษาในเรื่องที่สอดคล้องกับบทเรียน

๒. ขั้นสอน

๑) รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ข้อมูล หรือข่าวสารการกระทำที่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในครอบครัว โรงเรียน สังคม โดยผู้สอนอาจจะเสนอแนะแหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

๒) ประเมินคุณค่าและประโยชน์ นำความรู้ ข่าวสารข้อมูล หรือสถานการณ์มาศึกษาวิเคราะห์คุณค่า หรือประโยชน์ โดยฝึกให้ผู้เรียนรู้หลักและวิธีการคิดในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้วิเคราะห์ได้ว่า สถานการณ์ หรือข้อมูลนั้นมีคุณค่าหรือมีประโยชน์เพียงใด ซึ่งอาจจะใช้เกณฑ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม เกณฑ์มาตรฐานและค่านิยมของสังคม หรือกรอบทฤษฎีมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ การประเมินค่ามีความสำคัญและมีผลต่อการเลือก การตัดสินใจ ผู้สอนจึงควรฝึกผู้เรียนด้วยการจัดทำเป็นแบบฝึกหรือสร้างคำถามเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์

๓) เลือกและการตัดสินใจ หลังจากผู้เรียนได้ประเมินคุณค่าและประโยชน์ของข้อมูลและข่าวสารแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเลือกและตัดสินใจได้เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ดังกล่าวหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

๔) นำไปปฏิบัติ ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนนำไปปฏิบัติจริง เพื่อจะเกิดการเรียนรู้ว่า เกิดผลดีหรือเกิดประโยชน์อย่างไร ตัดสินใจถูกต้องหรือไม่ แต่บางสถานการณ์อาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนที่จะการนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง ก็อาจจะให้ผู้เรียนได้พิสูจน์ความรู้ในแง่ปฏิบัติ ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลผู้ที่มีประสบการณ์หรือผู้มีความรู้ หรือผลงานของนักวิชาการที่ได้ทดลองปฏิบัติแล้วเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้เรียน

๓. ขั้นสรุป

ควรให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปแนวคิดหรือความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดขึ้น

๔. ขั้นการวัดและการประเมินผล

ควรใช้วิธีการวัดและการประเมินผลให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ด้วยการกำหนดเครื่องมือวัดและประเมินผล และกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผลให้ชัดเจน

๕.๑๐ การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาระบวนการคิดระดับสูงให้แก่ผู้เรียน ฝึกให้สังเกต การถาม-ตอบ การสื่อสารเชื่อมโยงบูรณาการการนำเสนอ สร้างองค์ความรู้ โดยมีผู้สอนเป็นผู้กำกับ ควบคุม ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น และสืบเสาะหาความรู้จากการถาม พยายามหาคำตอบ หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือความรู้เดิมที่เรียนมาแล้ว มากระตุ้นเพื่อสร้างคำถามที่จะใช้ในการสำรวจตรวจสอบศึกษา

๒. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือก แล้วลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทดลอง กิจกรรมภาคสนาม ศึกษาเอกสารต่าง ๆ

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) นำข้อมูลที่ได้อธิบายวิเคราะห์ แปรผล สรุปผล นำเสนอผลสรุป เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลอง ฯลฯ

๔. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) เป็นการนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้กว้างขึ้น

๕. ขั้นประเมิน (Evaluation) ประเมินการเรียนรู้ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้

๕.๑๑ วิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration Method)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการแสดงให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมการอธิบายการปฏิบัติตามขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนซักถาม อภิปราย และสรุปผลการเรียนรู้ การสาธิต อาจเป็นการสาธิตสำหรับผู้เรียนทั้งห้อง การสาธิตสำหรับกลุ่มย่อย หรือการสาธิตเป็นรายบุคคลก็ได้ รูปแบบการสาธิตมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น ผู้สอนเป็นผู้สาธิต ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสาธิต ผู้เรียนสาธิตเป็นกลุ่ม ผู้เรียนสาธิตเป็นรายบุคคล หรือวิทยากรสาธิต เป็นต้น ในการจัดการเรียนรู้แบบสาธิตมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขั้นเตรียม จะต้องกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน ศึกษาเนื้อหาที่จะสาธิตอย่างละเอียด กำหนดขั้นตอนการสาธิต เตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เตรียมสถานที่สาธิต ทดลองการสาธิตทุกขั้นตอนก่อนสอน จัดเตรียมเอกสารและวิธีการวัดประเมินผล และกำหนดเวลาในการสาธิตให้เหมาะสม

๒. ขั้นสาธิต

๑) บอกจุดประสงค์ ให้ผู้เรียนทราบ

๒) บอกขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนทราบวิธีและขั้นตอนการปฏิบัติขณะสาธิต เช่น ตำแหน่งที่ผู้เรียนนั่ง การจดบันทึก การสังเกต การตั้งคำถาม การสรุปขั้นตอนการสาธิต

๓) แนะนำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้ใช้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ดำเนินการสาธิต โดยสาธิตให้ผู้เรียนได้เห็นขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อจะได้เข้าใจ ผู้สอนอาจสาธิตครั้งแรกอย่างช้า ๆ ก่อน แล้วย้อนกลับมาสาธิตให้เร็วขึ้น เพื่อให้เห็นธรรมชาติของการทำงานที่ต่อเนื่อง หรืออาจกลับมาสาธิตเฉพาะบางขั้นตอนที่ซับซ้อน

๕) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสาธิต ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนฟังไปด้วยระหว่างการสาธิตแต่ละขั้นตอน และอาจตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

๓. ขั้นสรุป

๑) ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปขั้นตอนต่าง ๆ จากการสาธิต เพื่อประเมินความเข้าใจของผู้เรียน

๒) ผู้สอนสรุปด้วยการตั้งคำถามให้ผู้เรียนได้พิจารณาจากขั้นตอนต่าง ๆ ที่สาธิต

๔. ขั้นวัดและประเมินผล

ควรประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ หรืออาจให้ผู้เรียนออกมาสาธิตให้เพื่อนดู

๕.๑๒ การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing)

เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

๖. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เป็นการตรวจสอบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถ และมีเจตคติ ตามคุณลักษณะตามกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระหลักของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากสภาพจริง รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ ทำให้การวัดและประเมินผลต้องเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งหมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อนักเรียน เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงจึงมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและนำไปใช้พัฒนาปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนานักเรียน (Formative Evaluation) และประเมิน เพื่อตัดสินผล (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ

๒. เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอนของครู และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๓. เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประเมินตามสภาพจริง ประเมินการสะท้อนความสามารถ และการแสดงออกของนักเรียน

๔. เน้นการบูรณาการประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๕. เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนและกลุ่มเพื่อน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖. เน้นการประเมินนักเรียน ซึ่งต้องพิจารณาให้ครอบคลุมจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียน

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ในแต่ละครั้ง ครูควรมีการประเมินผลทุกครั้ง ที่จัดการเรียนรู้ โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนให้ครบทั้ง ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนว่า มีพื้นฐานความรู้เรื่อง ที่กำลังจะเรียนมากน้อยเพียงใด แต่ละคนมีความรู้แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับ นักเรียนได้เหมาะสมและถูกต้องต่อไป

๒. การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินขณะกำลังทำการสอนไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วมีการ ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบหรืออธิบาย หรือตอบในแบบฝึกทักษะหรือแบบทดสอบ ครูและนักเรียนร่วมกัน เฉลย เพื่อครูและนักเรียนจะได้ทราบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนว่า ได้ผลมากน้อยเพียงใดไปพร้อม ๆ กัน

๓. การประเมินผลหลังเรียน สามารถทำได้ ๒ ลักษณะ คือ ประเมินหลังจากที่ครูทำการสอนจบไป แล้ว ๑ ชั่วโมง หรือ ๑ หน่วยการเรียนรู้ เพื่อจะได้เตรียมเนื้อหาและวิธีทดสอบไว้ให้พร้อมกับการทดสอบ ครั้งต่อไป และประเมินเมื่อเรียนครบหลักสูตรเป็นการทดสอบความรู้ทั้งหมดที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว ว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปมีวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนหลายประเภท ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการวัดว่าจะนำไปใช้ เพื่อทำอะไร ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการสอนแต่ละครั้งได้ วิธีการและเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนรู้มี ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. รูปแบบที่เป็นทางการ เป็นการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบ และใช้แบบทดสอบหรือแบบ วัดที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น การเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ในการวัดและประเมินผลเป็นคะแนน แล้วนำไปใช้ในการ เปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบก่อนและหลัง เปรียบเทียบเพื่อดูพัฒนาการ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ เมื่อสิ้นสุด การสอน วิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลแบบที่เป็นทางการเหมาะสำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผล มากกว่าการใช้เพื่อการประเมินพัฒนาการของนักเรียน หรือหาจุดบกพร่องสำหรับนำไปปรับปรุงการเรียน การสอน แม้การวัดและประเมินผลรูปแบบนี้ซึ่งให้ข้อมูลสารสนเทศเชิงปริมาณจะสะดวกแก่การนำไปใช้ แต่ก็มีข้อควรคำนึงคือ เครื่องมือควรมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น

๒. รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลการเรียนรู้รายบุคคล จากแหล่งข้อมูลที่ หลากหลายซึ่งครูเก็บรวบรวมตลอดเวลา เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาความพร้อมและพัฒนาการของ นักเรียน เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสม ลักษณะของข้อมูลที่ ได้ นอกจากที่เป็นตัวเลขแล้ว อาจเป็นข้อมูลบรรยายลักษณะพฤติกรรมที่ครูเฝ้าสังเกต หรือเป็นผลการ เรียนรู้ในลักษณะคำอธิบายระดับพัฒนาการ จุดแข็ง จุดอ่อน หรือปัญหาของนักเรียนที่พบจากการสังเกต การสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่น ๆ การวัดและประเมินผลรูปแบบนี้เหมาะที่จะใช้เป็นข้อมูลพัฒนาการเรียนรู็ รายบุคคลช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนอย่างลึกซึ้ง

วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้

๑. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ซึ่งผู้สังเกตสามารถทำได้ตลอดเวลา แต่มีข้อควรคำนึงถึงคือ ไม่ควรขัดจังหวะขณะทำงานหรือขณะคิดในการเก็บข้อมูล อาจมีเครื่องมือช่วยในการเก็บในหลายลักษณะ แล้วแต่ลักษณะข้อมูลและการใช้ประโยชน์ เช่น สมุดจดบันทึกแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า

๒. การสอบปากเปล่า ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่แสดงออกด้วยการพูด ตอบประเด็นคำถามที่ครูเป็นผู้กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนรู้

๓. การพูดคุย เป็นการสื่อสาร ๒ ทางระหว่างนักเรียนกับครู สามารถทำเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มได้ การพูดคุยจะช่วยให้ครูติดตามตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมสำหรับเป็นข้อมูลที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้

๔. การใช้คำถาม การใช้คำถามเป็นเรื่องปกติในการจัดการเรียนรู้ แต่ถ้าเป็นคำถามที่ง่าย ๆ ไม่ท้าทาย ไม่สามารถทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งได้ การใช้คำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่มีประสิทธิภาพ แม้จะเป็นเรื่องยาก แต่พัฒนาได้ โดยครูต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินในชั้นเรียนที่เข้มข้นมากขึ้น มีวิธีการฝึกการใช้คำถามให้มีประสิทธิภาพ ๕ วิธีการ ดังนี้

๔.๑ คำถามที่ให้คำตอบที่เป็นไปได้หลากหลายคำตอบ คำถามแบบนี้ทำให้นักเรียนต้องคิด ต้องตัดสินใจว่า คำตอบใดถูกหรือใกล้เคียงที่สุด เพราะเหตุใด และไม่ถูกต้องเพราะเหตุใด คำถามแบบนี้ทำให้นักเรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๔.๒ คำถามที่เป็นประโยชน์บอกเล่า เพื่อให้นักเรียนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พร้อมเหตุผล การใช้วิธีการนี้นักเรียนต้องใช้ความคิดที่สูงกว่าวิธีแรก เพราะนักเรียนจะต้องยกตัวอย่างสนับสนุนความคิดเห็นตัวเอง นักเรียนจะได้ฝึกสะท้อนความคิดเห็น และมีการพัฒนาการด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของตนเองผ่านกระบวนการอภิปราย และเป็นการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาแก่ทุกคนในชั้นเรียน

๔.๓ หาสิ่งที่ตรงกันข้าม หรือสิ่งที่ใช่ (ถูก) สิ่งที่ไม่ใช่ (ไม่ถูก) และถามเหตุผล เช่น ลักษณะคำถาม ทำไม ทำอย่างนี้จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทำไม ทำเช่นนี้จึงเป็นผลลบ ที่เป็นผลบวกเป็นเช่นไร วิธีการนี้เหมาะกับการทำงานเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มย่อย

๔.๔ ให้คำตอบเป็นประเด็นสรุป แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนคิดที่มาของคำตอบ

๔.๕ ตั้งคำถามจากจุดที่เห็นต่าง โดยกำหนดประเด็นให้ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การอธิบาย และการอภิปรายโต้แย้งเชิงลึก เหมาะที่จะใช้อภิปรายประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเชิงจริยธรรม เป็นต้น

๕. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการเขียนตอบกระทู้หรือคำถามของครู ช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๖. การประเมินการปฏิบัติ เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งการประเมินลักษณะนี้จะประเมินใน ๒ ประเด็นหลัก คือ การประเมินภาระงาน หรือกิจกรรม และเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) การประเมินการปฏิบัติอาจปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะงานหรือประเภทกิจกรรมดังนี้

๖.๑ **ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นขั้นตอนการปฏิบัติและผลงาน** เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเสนอ การสำรวจ การประดิษฐ์ การจัดทำแบบจำลอง การแสดงละคร ฯลฯ ครูจะต้องสังเกตและประเมินวิธีการทำงานที่เป็นขั้นตอนและผลงานของนักเรียน

๖.๒ **ภาระงานหรือกิจกรรมที่เน้นการสร้างลักษณะนิสัย** เช่น การรักษาความสะอาด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรักษาธรรมชาติสมบัติต่าง ๆ กิจกรรมหน้าเสาธง ลักษณะการประเมิน เป็นการประเมินด้วยการสังเกตและจดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับนักเรียน

๖.๓ **ภาระงานที่มีลักษณะประเมินโครงการหรือโครงงาน** ภาระงานนี้เป็นกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องใช้เวลาในการดำเนินการมาก ดังนั้น การประเมินจึงควรมีการประเมินเป็นระยะ ๆ เช่น **ระยะก่อนดำเนินการ** เป็นการประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมการดำเนินการและความเป็นไปได้ขณะดำเนินการ **ระหว่างดำเนินการ** เป็นการประเมินการปฏิบัติจริงตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนให้แก้ไขปรับปรุงระหว่างปฏิบัติ สำหรับการประเมินระยะสิ้นสุดโครงการหรือโครงงาน เป็นการประเมินผลงาน ผลกระทบ และวิธีการนำเสนอผลการดำเนินงาน

๖.๔ **ภาระงานที่เน้นผลผลิต** การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินคุณภาพของผลงาน ซึ่งจะเห็นได้จากการนำเสนอแผนผังความคิด แผนผังการทำงาน แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ตาราง เป็นต้น โดยอาจต้องใช้เครื่องเก็บข้อมูลประกอบการประเมินควบคู่ไปด้วย เช่น แบบบันทึกพฤติกรรม แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบตรวจสอบรายงาน แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

๗. การประเมินโดยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) การประเมินในลักษณะนี้เป็นการประเมินชิ้นงานที่สะท้อนความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียน ที่เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน หากเป็นแฟ้มสะสมผลงานดีเด่น นักเรียนต้องแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลที่เลือกผลงานนั้นเก็บไว้ตามวัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมผลงาน

๘. การวัดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบ การวัดและประเมินผลแบบนี้ครูจะเลือกสร้างแบบทดสอบ โดยเน้นให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลนั้น ๆ เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบเติมคำ แบบความเรียง แบบเขียนตอบ ทั้งนี้แบบทดสอบที่จะใช้ต้องมีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่น

๙. การประเมินด้านความรู้สึนึกคิด เป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ และเจตคติ ที่ควรปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลำดับการวัดและประเมินผลจากขั้นต่ำสุดไปสูงสุดดังนี้

ขั้นรับรู้ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกมา รู้จัก เต็มใจ สนใจ

ขั้นตอบสนอง เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกมา เชื่อฟัง ทำตาม อาสาทำ พอใจที่จะทำ

ขั้นเห็นคุณค่า (ค่านิยม) เป็นการประเมินพฤติกรรมที่แสดงความเชื่อ ซึ่งแสดงออก โดยการกระทำหรือปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ยกย่องชมเชย สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือทำกิจกรรมที่ตรงกับความเชื่อของตน ทำด้วยความเชื่อมั่น ศรัทธา และปฏิเสธที่จะทำในสิ่งที่ขัดแย้งตามความเชื่อของตน

ขั้นจัดระบบคุณค่า เป็นการประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม อภิปราย เปรียบเทียบ จนเกิดอุดมการณ์ในความคิดของตนเอง

ขั้นสร้างคุณลักษณะ เป็นการประเมินพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่า จะประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นอยู่เสมอในสถานการณ์เดียวกัน จนเกิดเป็นอุปนิสัย

๑๐. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายซึ่งได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น ภาระงานควรสะท้อนสภาพความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจึงควร มีการออกแบบการเรียนรู้และประเมินผลไปด้วยกัน ตลอดจนกำหนดเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง มีวิธีการวัดและประเมินผล โดยยึดเนื้อหาสาระจากผลการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ ครูจะต้องนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าวไว้มีความหลากหลายในรูปแบบของการวัดและประเมินผล ครูควรพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตน และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาที่เต็มตามศักยภาพ ดังนี้

๑. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความรู้ที่นักเรียนพึงมี มีทั้งด้านความรู้เชิงเนื้อหา เชิงกระบวนการ และเจตคติ

ตัวอย่าง ความรู้เชิงเนื้อหา เช่น ความรู้ด้านการเมืองการปกครองของประเทศไทย ประกอบด้วย ระบบการเมืองการปกครอง สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน

ตัวอย่าง ความรู้เชิงกระบวนการ เช่น ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการนำเสนอปัญหาและแสดงความคิดเห็น

ตัวอย่าง ความรู้ด้านเจตคติ เช่น ความภูมิใจในความเป็นไทย ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ วิถีประชาธิปไตยในการดำเนินชีวิต

๒. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผล จึงควรวัดความสามารถในการทำงานและการแสดงออกที่มีความคล่องแคล่ว ภายใต้อาณัติและเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) ที่นักเรียนกระทำและแสดงออก มีวิธีการวัดและประเมินผลที่ครูสามารถเลือกใช้ได้หลากหลายวิธี ดังนี้

๒.๑ การสังเกตพฤติกรรม มีทั้งระบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ นิยมใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า

๒.๒ การทดสอบภาคปฏิบัติ เมื่อต้องการวัดทักษะการปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยให้นักเรียนเขียนตอบ หรือเป็นข้อความเลือกตอบ

๒.๓ การสร้างสถานการณ์จำลอง ใช้เมื่อครูไม่สามารถนำนักเรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้ จึงกำหนดสถานการณ์ขึ้น

๒.๔ เพิ่มสะสมผลงาน เหมาะสำหรับการประเมินภาพรวม เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนสามารถนำทักษะต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ได้อย่างกลมกลืน เป็นธรรมชาติสอดคล้องกับชีวิตจริง

๒.๕ การบันทึกพฤติกรรม การวัดและประเมินผลวิธีนี้ใช้เมื่อต้องการให้นักเรียนบรรยายพฤติกรรมของตนเองและเพื่อนขณะเข้าร่วมกิจกรรมเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือทำการบันทึกเมื่อออกภาคสนาม โดยให้นักเรียนจดบันทึก รายงานความสามารถ ความคิดเห็น และความประทับใจของตนเอง ของเพื่อน และของกลุ่ม

๓. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านเจตคติ การวัดเจตคติต้องใช้เทคนิคแตกต่างจากการวัดความรู้และการวัดทักษะ/กระบวนการ เทคนิคการวัดเจตคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ควรใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามสั้น ๆ การให้แสดงถึงอุดมคติ การสำรวจโดยครู การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง การวัดเจตคติเป็นการใช้เทคนิคเพื่อค้นหว่านักเรียนชอบอะไร มากกว่าอะไร ผลที่ได้จากการวัดเจตคติจะไม่ได้สรุปตามความคิดเห็นของนักเรียนเพียงคนเดียว หรือนักเรียนจำนวนน้อย แต่สรุปจากความคิดเห็นของนักเรียนทั้งหมด หรือโดยส่วนรวมของชั้นเรียน เครื่องมือวัดเจตคติจึงควรสร้างขึ้นมาเองโดยครู

การวัดเจตคติควรมีคำชี้แจงในการทำเครื่องมือที่ชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสั้น ๆ ใช้เวลาไม่มากนัก การวัดเจตคติมีเทคนิคในการวัด ซึ่งทำได้หลายวิธี ดังนี้

๓.๑ การวัดและประเมินผลด้วยครู โดยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกผลการสังเกต การสอบถาม การประเมินตนเอง การสำรวจพฤติกรรม การวัดความคิดเห็น การวัดเจตคติ การวัดสถานการณ์

๓.๒ การเขียนตอบรายบุคคล

๓.๓ การใช้มาตราส่วนประมาณค่า

๓.๔ การตรวจสอบรายการ

๓.๕ การประเมินโดยครู เพื่อน พ่อ แม่ และผู้ปกครอง

การประเมินด้านเจตคติเน้นการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับคุณลักษณะ/ตัวชี้วัด และตามสภาพจริง สะท้อนเจตคติหรือความคิดเห็นและความรู้สึกที่แท้จริง

ตัวอย่างการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านเจตคติ ดูรายละเอียดในตอนที ๓

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง คิดเป็นสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค โดยให้ความสำคัญของคะแนนระหว่างเรียนมากกว่าคะแนนปลายปี/ปลายภาค เช่น ๖๐:๔๐ ๗๐:๓๐ ๘๐:๒๐ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาว่าจะกำหนดสัดส่วนแบบใด

ตัวอย่าง การคิดสัดส่วนคะแนนเป็น ๗๐:๓๐ หมายถึง คะแนนระหว่างเรียน ๗๐ คะแนน และคะแนนปลายปี/ปลายภาค ๓๐ คะแนน ดังนี้

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่องความขยันและความอดทน หลักการทรงงาน ในเรื่องการพึ่งตนเองและรู้ รัก สามัคคี และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน ในเรื่องการแต่งกาย การเข้าแถว การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน ในเรื่องการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียน ในกรณีหน้าที่และความรับผิดชอบ และการใช้ของส่วนรวม และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูคุณงามความดีต่อบุคคลในโรงเรียน
๓. เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

๘. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้/ข้อที่	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	เราภูมิใจในความเป็นไทย	๑ ๒ ๓ ๑๐	๕	๒๕
๒	เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๔ ๕ ๑๐	๑๑	๒๕
๓	เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยฯ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	๖ ๗ ๑๐	๓	๒๐
๔	เรามีความปรองดอง สมานฉันท์	๘ ๙ ๑๐	๕	๑๐
๕	เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง	๑๐	๘	๒๐
ระหว่างปี				๗๐
กลางปี / ปลายปี				๓๐
รวม				๑๐๐

๘. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

ภาคเรียนที่ ๑

ชั่วโมงที่ ๑	ปฐมนิเทศ ข้อตกลงการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ป.๒	๑	ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เราภูมิใจในความเป็นไทย		๘	ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๒	๑. มารยาทไทย		
	๑.๑ การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ		
ชั่วโมงที่ ๓	๑.๑ แนวปฏิบัติการพูดจาดี พูดจาสุภาพ		
ชั่วโมงที่ ๔	๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การยืน		
ชั่วโมงที่ ๕	๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การเดิน		
ชั่วโมงที่ ๖	๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การนั่ง		
ชั่วโมงที่ ๗	๒. ความกตัญญูยกย่องที่ต่อบุคคลในโรงเรียน		
ชั่วโมงที่ ๘	๓. การแต่งกายด้วยผ้าไทย		
ชั่วโมงที่ ๙	กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ศาสนา และเทิดทูนพระมหากษัตริย์		๑๑	ชั่วโมง
ชั่วโมงที่ ๑๐	๑. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์		
	๑.๑ กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ		
ชั่วโมงที่ ๑๑	๑.๒ กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา		
ชั่วโมงที่ ๑๒	๑.๓ กิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์		

ชั่วโมงที่ ๑๓	๒.	วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
ชั่วโมงที่ ๑๔	๓.	พระบรมราโชวาท
ชั่วโมงที่ ๑๕	๓.๑	ความขยัน
ชั่วโมงที่ ๑๖	๓.๒	ความอดทน
ชั่วโมงที่ ๑๗	๔.	หลักการทรงงาน
	๔.๑	การพึ่งตนเอง
ชั่วโมงที่ ๑๘	๔.๒	รู้ รัก สามัคคี
ชั่วโมงที่ ๑๙		กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ
ชั่วโมงที่ ๒๐		ทดสอบกลางปี

ภาคเรียนที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๗ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๒๑	๑.	กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน
ชั่วโมงที่ ๒๒	๑.๑	การแต่งกาย
ชั่วโมงที่ ๒๓	๑.๒	การเข้าแถว
ชั่วโมงที่ ๒๔	๑.๓	การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย
ชั่วโมงที่ ๒๕	๒.	บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
	๒.๑	การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี
ชั่วโมงที่ ๒๖	๒.๑	หน้าที่และความรับผิดชอบ
ชั่วโมงที่ ๒๗		กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีความปรองดอง สมานฉันท์ ๕ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๒๘	๑.	ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล: สุขภาพ
ชั่วโมงที่ ๒๙	๑.	ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล: ความสามารถและถิ่นกำเนิด
ชั่วโมงที่ ๓๐	๒.	ความขัดแย้งในโรงเรียนและวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติ
	๒.๑	การแก้ปัญหาในหน้าที่และความรับผิดชอบ
ชั่วโมงที่ ๓๑	๒.๑	การแก้ปัญหามาจากการใช้ของส่วนร่วมในโรงเรียน
ชั่วโมงที่ ๓๒		กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง ๘ ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ ๓๓	๑.	ความซื่อสัตย์
ชั่วโมงที่ ๓๔	๒.	ความขยันหมั่นเพียร
ชั่วโมงที่ ๓๕	๓.	ความอดทน
ชั่วโมงที่ ๓๖	๔.	การใฝ่หาความรู้
ชั่วโมงที่ ๓๗	๕.	การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

- ชั่วโมงที่ ๓๘ ๖. การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
- ชั่วโมงที่ ๓๙ กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ
- ชั่วโมงที่ ๔๐ ทดสอบปลายปี

ตอนที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้

รายชั่วโมง

รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย

- ๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
- ๑.๒ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๒ รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

- การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- ๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

- ๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้อิกรายวิชาหนึ่ง นอกเหนือจากรายวิชาพื้นฐาน โดยได้กำหนดจุดเน้นและขอบข่ายของรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ เป็น ๕ จุดเน้น และยังได้กำหนดผลการ

เรียนรู้ชั้นปีและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ รวมทั้งยังได้จัดทำคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๒. การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๓. การจัดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๕. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง
๖. คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒
๗. โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒
๘. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

๕. สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลง ในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ๓. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัด
นั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษาในห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนาม
หญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว
หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

๓. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง พร้อมซักถามนักเรียนใน
ประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) ทำไมเราจึงต้องเรียนรายวิชา หน้าที่พลเมือง
- ๒) รายวิชาหน้าที่พลเมืองมีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร
- ๓) หน้าที่พลเมืองในรายวิชาพื้นฐานกับรายวิชาเพิ่มเติมต่างกันอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูศึกษาข้อมูลเรื่อง เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)
สรุป แล้วนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง

๖. ครูอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงเรื่อง การกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง และการจัด
รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๗. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือ
เรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
(โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๑) คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

๒) โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

๓) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒

๘. กรูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑)

๘. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ ๑) ประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ มีเวลาเรียนเท่าไร

๒) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร

๓) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

๑๐. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. นอกจากนี้ ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

๑๑. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน ๓ ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

๒) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

๓) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

๔) ในช่วงเวลาที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

๕) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

๖) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ทำงานทุกครั้ง

ขั้นขยายความรู้

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- รายวิชานี้มีเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้อย่างไร
- ข้อตกลงในการเรียนมีอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒ ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป.๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑.	ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
	แนวทางการพัฒนา _____
๒.	ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
	แนวทางแก้ไข _____
๓.	สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
	เหตุผล _____
๔.	การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

	ลงชื่อ _____ ผู้สอน
	_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เราภูมิใจในความเป็นไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ การพุดด้วยถ้อยคำไพเราะ

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ แนวปฏิบัติในการพุดจาดี

เวลา ๑ ชั่วโมง

พุดจาสุภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การยืน

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การเดิน

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม การนั่ง

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ ความกตัญญูทักท้วงที่ต่อบุคคลในโรงเรียน

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การแต่งกายด้วยผ้าไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ กิจกรรมบูรณาการ ทบสวน

เวลา ๑ ชั่วโมง

และโครงการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒
การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรารู้จักในความเป็นไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย
- ๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทักท้วงที่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- คนไทยเป็นผู้ที่มีมารยาทไทยงดงาม นอกจากการมีกิริยาที่อ่อนน้อมถ่อมตนแล้ว คนไทยยังเป็นคนที่พูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ ฟังแล้วรื่นหูน่าสนทนอีกด้วย
๔. สาระการเรียนรู้
๑. มารยาทไทย
- ๑.๑ การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. รักความเป็นไทย
๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะในชีวิตประจำวัน
- การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังว่าการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะเป็นเรื่องของมารยาทและวัฒนธรรมไทย ดังนั้นการรักษาวัฒนธรรมไทยถือเป็น ๑ ในค่านิยมหลักของคนไทยข้อ ๕ “รักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันงดงาม”

๔. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักการพูดมีทางเสียงหรือไม่ หมายถึงอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูกล่าวชมเชยนักเรียน

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาเรื่องการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- การพูดจาไพเราะ พูดจาสุภาพมีหลักการอย่างไร
- การพูดจาดี พูดจาสุภาพ คืออะไร
- การพูดจาดี พูดจาสุภาพ มีผลดีอย่างไร

๗. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๕ คน ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ระหว่างพ่อแม่กับลูก ครูกับศิษย์ และเพื่อนกับเพื่อน

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกว่า ใน ๑ สัปดาห์ เราพูดด้วยถ้อยคำไพเราะกับใครบ้าง พูดอย่างไรลงในแบบบันทึกเรื่อง “การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ”

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คนที่พูดจาดี พูดจาสุภาพมีลักษณะการพูดเป็นอย่างไร
- คนที่พูดจาดีจะทำให้คนรอบข้างรู้สึกอย่างไร

ขั้นสรุป

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. วัสดุทัศนเกี่ยวกับการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๓. แบบบันทึกเรื่อง การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓
แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรารู้จักในความเป็นไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย
- ๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทศเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ มีหลายประการ เช่น ต้องรู้จักใช้ถ้อยคำที่ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ใช้คำขอโทษและคำขอบคุณในทุกโอกาส ไม่พูดส่งเสียงดัง ไม่พูดจาหุหรือตวาดผู้อื่น พูดจามีสัมมาคารวะ รู้จักใช้สำนวน ไม่กล่าวร้ายทำลายผู้อื่น

๔. สาระการเรียนรู้

๑. มารยาทไทย
- ๑.๑ การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ
- แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาไพเราะ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การพูดจาดี พูดจาสุภาพกับผู้อื่น
- การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้าเราเดินชนคุณครูที่โรงเรียน นักเรียนควรกล่าวอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเฉลยคำตอบและกล่าวชื่นชมนักเรียน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาสุภาพ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๖. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง พูดจาดีเหมาะสมกับสถานการณ์ แล้วร่วมกันเฉลยในชั้นเรียน

๗. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนจับคู่แสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน แสดงการพูดด้วยถ้อยคำไพเราะในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ขอยืมของ ให้ช่วยอธิบายเรื่องที่ตนไม่เข้าใจ

ขั้นประเมิน

๕. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คำว่า ขอโทษ และขอบคุณ ควรใช้ในโอกาสใด
- คนที่พูดจาไม่สุภาพควรระวัง หมายความว่าอย่างไร
- คนที่ชอบกล่าวร้ายล่องเกินผู้อื่นเป็นคนอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แนวปฏิบัติในการพูดจาดี พูดจาไพเราะ โดยบันทึกข้อสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติดุติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง พูดจาดีเหมาะสมกับสถานการณ์
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล
๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การยืน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรารู้จักในความเป็นไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย

๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

- ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
- ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การยืนไม่ว่าจะยืนต่อหน้าผู้ใหญ่หรือยืนตามลำพัง ควรจะมีกิริยามารยาทที่เรียบร้อย และสำรวมกิริยา เช่น ยืนตัวตรง ขาชิด ปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย ให้เอามือขวาประสานมือซ้ายไว้ข้างหน้าได้แน่นชัด และน้อมตัวเล็กน้อย

๔. สาระการเรียนรู้

- มารยาทไทย
 - ๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม
 - การยืน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักความเป็นไทย
- มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การยื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ถูกต้อง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การยื่น ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ โดยครูพานักเรียนไปนั่งเรียนในห้องกิจกรรม หรือห้องที่มีพื้นที่เพื่อจัดเตรียมโต๊ะและเก้าอี้ ๔ ตัว พร้อมกับเสื่อและเบาะนั่ง ๔ ใบ ไว้กลางห้องเรียน และให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมล้อมรอบได้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพคนอื่นอย่างสุภาพเปรียบเทียบกับคนที่ยืนไม่สุภาพ แล้วซักถามนักเรียนว่า การยืนแบบใดเหมาะสมกับเป็นผู้มีมารยาทไทย ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับการยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่ จาก หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๖. ครูให้นักเรียนจับคู่กันออกมาแสดงท่าทางการยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่ (ครู) อย่างถูกต้องทีละ ๑ คู่

๗. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔-๖ คนกันคิดว่า นอกจากการยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่อย่างเหมาะสมแล้ว ในการยืนตามลำพัง ยืนต่อหน้าพระสงฆ์ ควรประพฤติอย่างไร ถ้ายรูปหรือวาทะพระบิณฑบาต

ขั้นประเมิน

๘. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การยื่นต่อหน้าผู้ใหญ่มิลักษณะการยื่นอย่างไร
- การยื่นอย่างสุภาพเหมาะสมจะทำให้เราดูเป็นคนอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การยื่น โดยให้นักเรียนสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การเดิน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรามีสื่อไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย

๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเดินอริยาบถสิ่งหนึ่งที่บอกลักษณะของผู้ปฏิบัติว่าเป็นผู้มีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมหรือไม่ โดยการเดินที่ถูกต้องนั้นมีหลักปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเดินตามลำพัง การเดินกับผู้ใหญ่ การเดินสวนผู้ใหญ่ หรือการเดินผ่านผู้ใหญ่

๔. สาระการเรียนรู้

๑. มารยาทไทย
 - ๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม
 - การเดิน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย
๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การเดินในสถานการณ์ต่าง ๆ ถูกต้อง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การมีกิจวัตรสุภาพอ่อนน้อม: การเดิน ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๒-๓ คน ออกมาลองเดินผ่านคู่มือใหญ่ (ครู) ให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนดู จากนั้นครูกล่าวชมเชยนักเรียน พร้อมซักถามนักเรียนคนอื่น ๆ ว่าเพื่อนที่ออกมาสาธิตทำถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การมีกิจวัตรสุภาพอ่อนน้อม: การเดิน ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ทีละหัวข้อ แล้วให้นักเรียนลองปฏิบัติตามจนครบทุกหัวข้อ

๖. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และคัดเลือกนักเรียนที่ปฏิบัติที่ถูกต้องและมีกิจวัตรสุภาพอ่อนน้อมที่สุดหัวข้อละ ๒ คน ออกมาปฏิบัติให้เพื่อน ๆ ดูหน้าชั้นเรียน

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับ การเดินอย่างสุภาพอ่อนน้อมทำให้เกิดผลดีอย่างไร และถ้าเราปฏิบัติตนในการเดินไม่ถูกต้องจะส่งผลเสียอย่างไร

ชั้นประเมิน

๕. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การเดินผ่านผู้ใหญ่ควรเดินอย่างไร
- ถ้านักเรียนเดินสวนกับครูในโรงเรียนโดยระยะใกล้ชิด นักเรียนควรทำอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การเดิน โดยให้นักเรียนสรุปเป็น แผน ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติดุบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๑. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การนั่ง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เราภูมิใจในความเป็นไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย

๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การนั่งเป็นอิริยาบถสำคัญในชีวิตประจำวันของเรา ผู้ที่มีกิริยามารยาทดีจะต้องนั่งอย่างสุภาพเรียบร้อยไม่ว่าจะนั่งกับพื้นหรือนั่งเก้าอี้

๔. สาระการเรียนรู้

๑. มารยาทไทย

๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม

• การนั่ง

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย

๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การนั่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ถูกต้อง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การมีกิริยาสุภาพเรียบร้อย: การนั่ง ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพคนที่นั่งด้วยกิริยาสุภาพอ่อนน้อม และคนที่นั่งอย่างไม่สุภาพ และชักถามนักเรียนว่าการนั่งสองลักษณะนี้ แบบใดเป็นการนั่งที่เหมาะสมกับการเป็นผู้มีมารยาทไทย นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเฉลยคำตอบและชื่นชมนักเรียน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การนั่ง ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ทั้งการนั่งกับพื้นและการนั่งเก้าอี้ แล้วให้นักเรียนลองปฏิบัติตามจนครบทุกหัวข้อ

๖. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และคัดเลือกนักเรียน ๔-๖ คนที่ปฏิบัติถูกต้องและมีกิริยาอ่อนน้อมที่สุดออกมาสาธิตให้เพื่อน ๆ ดูหน้าชั้นเรียน

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนจับคู่กันแสดงบทบาทสมมุติให้คนหนึ่งรับบทเป็นผู้ใหญ่ คนหนึ่งรับบทเป็นเด็ก แสดงกิริยามารยาทในการพูดจาและการปฏิบัติตนต่อหน้าผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม

ขั้นประเมิน

๘. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การนั่งกับพื้นมีลักษณะการนั่งอย่างไร
- ในการนั่งเก้าอี้มือทั้งสองควรวางไว้ที่ไหน อย่างไร
- การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อมจะส่งผลดีแก่นักเรียนอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม: การนั่ง โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตค้นลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

๑๕. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความกตัญญูทศเวทต่อบุคคลในโรงเรียน เป็นบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

ความกตัญญูท่เวทีต่อบุคคลในโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรารู้จักในความเป็นไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย

๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูท่เวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๒. แสดงออกถึงความกตัญญูท่เวทีต่อบุคคลในโรงเรียน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

บุคคลในโรงเรียนที่มีบุญคุณต่อเรา คือ ครู ซึ่งเป็นผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนเราทั้งความรู้และการปฏิบัติตนเป็นคนดีในสังคม เราต้องรู้จักกตัญญูท่เวทีต่อครู

๔. สาระการเรียนรู้

๒. ความกตัญญูท่เวทีต่อบุคคลในโรงเรียน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การแสดงความกตัญญูต่อผู้ที่ตนบุคคลในโรงเรียน

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความกตัญญูต่อผู้ที่ตนบุคคล ในโรงเรียน ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนควรประพฤติปฏิบัติตนต่อครูอย่างไร สุ่มเลือกนักเรียน ๒-๓ คน ตอบคำถาม จากนั้นกล่าวชมเชยนักเรียน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความกตัญญูต่อผู้ที่ตนบุคคลในโรงเรียน ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นครูให้นักเรียนจับคู่กันแสดงบทบาทสมมุติให้คนหนึ่งรับบทเป็นครู คนหนึ่งรับบทเป็นนักเรียน แสดงวิธีการกตัญญูต่อครูอย่างถูกต้องเหมาะสม

๖. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๗. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีในหัวข้อ “เราเป็นเด็กดีมีความกตัญญูต่อครู” แล้วเขียนอธิบายสั้น ๆ

ขั้นประเมิน

๘. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๕. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๑. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- หน้าที่ของครูที่มีต่อเรามีอะไรบ้าง
- หน้าที่ของเรามีต่อครูมีอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความกตัญญูต่อบุคคลในโรงเรียน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นความเรียง แผนความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๓. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

การแต่งกายด้วยผ้าไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เราภูมิใจในความเป็นไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ มารยาทไทย

๑.๒ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑. เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ผ้าไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่สำคัญอย่างหนึ่ง มีลวดลายงดงาม ประณีต ซึ่งแต่ละภูมิภาคมีเอกลักษณ์ของลายผ้าแตกต่างกัน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. การแต่งกายด้วยผ้าไทย

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักความเป็นไทย

๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- จับคู่ผ้าไทยประจำภูมิภาค
- การแต่งกายด้วยผ้าไทย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การแต่งกายด้วยผ้าไทย ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังว่าการแต่งกายด้วยผ้าไทยเป็นเรื่องของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นการรักษาวัฒนธรรมไทยถือเป็น ๑ ในคำนิยามหลักของคนไทยข้อ ๕ “รักษาวัฒนธรรม ประเพณีอันงดงาม”

๔. ครูให้นักเรียนคู่วิทัศน์เกี่ยวกับการแต่งกายด้วยผ้าไทย แล้วซักถามนักเรียนว่าผ้าไทยที่นักเรียนเห็นจากในวิทัศน์เป็นอย่างไร นักเรียนช่วยกันตอบ

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูนำภาพผ้าไทยของแต่ละภูมิภาคมาให้ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับผ้าไทยในแต่ละภูมิภาค โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๗. ครูร่วมกับนักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อสำรวจว่าในท้องถิ่นของนักเรียนแต่ละคนมีผ้าไทยอะไรบ้าง จากนั้นให้นักเรียนบันทึกข้อมูล และผลัดกันยกตัวอย่างผ้าไทยของท้องถิ่นให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนฟัง

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ จับคู่ผ้าไทยในแต่ละภูมิภาค และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ผ้าไทยมีประโยชน์แก่ผู้สวมใส่อย่างไร
- ผ้าไทยในแต่ละภาคแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การแต่งกายด้วยผ้าไทย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตสั้นลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการแต่งกายด้วยผ้าไทย
๒. ภาพผ้าไทยแต่ละภูมิภาค
๓. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคล
๔. ใบงานที่ ๒ เรื่อง จีบคู่ผ้าไทยในแต่ละภูมิภาค
๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เราภูมิใจในความเป็นไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๑ ความเป็นไทย

- ๑.๑ ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูกตเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
- ๑.๒ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลในโรงเรียน
๓. เห็นประโยชน์ของการแต่งกายด้วยผ้าไทย
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความเป็นคนไทยแสดงออกได้จากหลายสิ่งหลายอย่าง ทั้งคำพูดคำจาที่เรียบร้อย รวมถึงมารยาทในการยืน เดิน นั่งอย่างสำรวม ทำให้ผู้พบเห็นรู้สึกชื่นชมและอยากคบหาสมาคมด้วย นอกจากความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่แล้ว เราควรที่จะกระทำต่อครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณต่อเราเสมือนเป็นพ่อแม่คนที่สองอีกด้วย การแสดงความเป็นคนไทย แสดงออกได้จากศิลปวัฒนธรรมที่งดงาม เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไทย ซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง แต่มีความสวยงามและประณีตซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของผ้าไทย

กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียน
เห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ตารางการเรียนรู้

๑. มารยาทไทย
 - ๑.๑ การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ
 - ๑.๒ การมีกิริยาสุภาพอ่อนน้อม
๒. การแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อบุคคลในโรงเรียน
๓. การแต่งกายด้วยผ้าไทย
 - ๓.๑ ผ้าไทยภาคเหนือ
 - ๓.๒ ผ้าไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ๓.๓ ผ้าไทยภาคกลาง
 - ๓.๔ ผ้าไทยภาคใต้
๔. กิจกรรมเสนอแนะ
๕. โครงการ
๖. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๗. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. รักความเป็นไทย
๔. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะในชีวิตประจำวัน

- การมีกิจวัตรประจำวันเรียบร้อยทั้งการยืน การเดิน การนั่ง
- การแสดงความกตัญญูต่อบุคคลในโรงเรียน
- การจับคู่ผ้าไทยประจำภูมิภาค

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง เรามือใจ ในความเป็นไทย ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๒-๓ คน ออกมาสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรามือใจในความเป็นไทย จากนั้นสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- การพูดด้วยถ้อยคำไพเราะจะทำให้เราดูเป็นคนอย่างไร
- นักเรียนจะแสดงกิริยาที่สุภาพอ่อนน้อมได้อย่างไรบ้าง

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง เรามือใจในความเป็นไทย ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะโดยร่วมกันแต่งกายด้วยชุดไทย จัดประกวดการปฏิบัติตนให้มีกิริยามารยาทเรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นไทย

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงงานเรื่อง เอกลักษณ์ความเป็นไทย หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงงานให้พิจารณา ก่อน

๘. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– นักเรียนจะนำความรู้เรื่อง มารยาทไทย ไปเผยแพร่ให้คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน หรือคนในชุมชนได้รู้และเข้าใจได้อย่างไร

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนวาดภาพที่แสดงออกถึงความเป็นไทยในเรื่อง มารยาทไทย การแสดงความกตัญญูทวดเทวี และการแต่งกายด้วยผ้าไทย

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– เราจะปฏิบัติตนอย่างไรให้สมกับที่เราเป็นคนไทย

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เราภูมิใจในความเป็นไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง การต้อนรับผู้มาเยือน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๙. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางปี

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรารักษาดี ยึดมั่นในศาสนา

และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

	เวลา ๑๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ วันสำคัญของชาติ ศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ พระบรมราโชวาท	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ พระบรมราโชวาท: ความขยัน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ พระบรมราโชวาท: ความอดทน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ หลักการทรงงาน: การพึ่งตนเอง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ หลักการทรงงาน: รู้ รัก สามัคคี	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ กิจกรรมบูรณาการ ทบสวนและโครงการ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ ทดสอบกลางปี	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในแต่ละปีประเทศไทยมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ซึ่งเราทำกันในวันสำคัญของศาสนาอยู่หลายวัน เช่น วันกองทัพไทย วันพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เมื่อถึงวันสำคัญเหล่านี้เราควรเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

๑. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

- กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- วาดภาพความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ
- การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

๑) นักเรียนเคยเห็นภาพนี้จากที่ไหนบ้าง

๒) ภาพนี้มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอ่านเนื้อหาเรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง

๖. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจตนเองว่าเคยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติในวันสำคัญอะไรบ้าง ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓-๕ คน ให้ออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง และกล่าวชมเชยนักเรียน

๗. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติให้นักเรียนฟัง

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนวาดภาพที่ความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ จากนั้นให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๙. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๐. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรม ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๒. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- กิจกรรมเกี่ยวกับชาติมีอะไรบ้างตรงกับวันสำคัญเกี่ยวกับชาติวันใด
- การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาตินักเรียนได้ทำอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๔. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้หรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในโอกาสต่าง ๆ และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

/ /

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑
กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในแต่ละปีประเทศไทยมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ซึ่งเราทำกันในวันสำคัญของศาสนาอยู่หลายวัน เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา เมื่อถึงวันสำคัญเหล่านี้เราควรเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

๑. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

- กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. มีวินัย

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำบุญตักบาตร แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

๑) นักเรียนเคยทำเหมือนในกิจกรรมนี้หรือไม่

๒) นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อร่วมกิจกรรมนี้

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอ่านเนื้อหาเรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง

๖. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คน ออกมาเล่าว่าเคยทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ร่วมกับพ่อแม่หรือไม่ ได้ทำอะไรบ้าง

๗. ครูสรุปเรื่องที่นักเรียนออกมาเล่า แล้วอธิบายกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาให้นักเรียนฟังอีกครั้ง พร้อมทั้งซักถามนักเรียน

– นอกจากทำบุญตักบาตรแล้ว ในวันวิสาขบูชาเรายังทำกิจกรรมอะไรอีกบ้าง

– กิจกรรมที่ทำในวันเข้าพรรษาทำอะไรบ้าง

ขั้นขยายความรู้

๘. ครูให้นักเรียนสืบค้นกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้เรียนมา จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนามีผลดีอย่างไรบ้าง

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- กิจกรรมที่ทำในวันวิสาขบูชาคืออะไรบ้าง
- การถวายผ้าอาบน้าฝนนิยมทำในวันใด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้หรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในโอกาสต่าง ๆ และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพการทำบุญตักบาตร

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒
กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเราทำกันในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่หลายวัน เช่น วันจักรี วันฉัตรมงคล เมื่อถึงวันเหล่านี้เราควรเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

๑. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

- กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสืบค้นข้อมูลกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพประชาชนถวายพวงมาลาที่พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช แล้วถามนักเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอะไร นักเรียนช่วยกันตอบ

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอ่านเนื้อหาเรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม สืบค้นข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดให้

กลุ่มที่ ๑ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวันจักรี

กลุ่มที่ ๒ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวันฉัตรมงคล

จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้อาภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูคอยแนะนำเพิ่มเติมและเสริมความรู้

๗. ครูอธิบายเพิ่มเติมกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลล้าเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนสำรวจว่า ในโรงเรียนของตนได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์อะไรบ้าง และตนเองได้เข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง จากนั้นออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- วันจักรีสำคัญอย่างไร
- เมื่อถึงวันฉัตรมงคลนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพประชาชนถวายพวงมาลาที่พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในแต่ละปีประเทศไทยจะมีวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ และวันสำคัญทางประเพณีไทย อยู่ด้วยกันหลายวัน บางวันรัฐบาลได้ประกาศให้เป็นวันหยุดราชการ เช่น วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันจักรี วันฉัตรมงคล วันปิยมหาราช เมื่อถึงวันสำคัญเหล่านี้เราควรเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

- วันพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
- วันวิสาขบูชา
- วันเข้าพรรษา
- วันจักรี
- วันฉัตรมงคล
- วันปิยมหาราช

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- สืบรวจวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ซักถามความรู้เรื่อง วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนดูภาพวันพีชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ จากนั้นซักถามนักเรียนว่า เหตุการณ์ในภาพเกี่ยวข้องกับวันสำคัญอะไร เมื่อถึงวันสำคัญนี้นักเรียนเคยเห็นหรือเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบ
๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอธิบายเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๖. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คน ออกมาเล่าว่า วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มีวันอะไรบ้าง สำคัญอย่างไร และจะเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญนั้น ๆ อย่างไร ให้เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น (โดยนักเรียนเลือกเล่าคนละ ๑ วัน)

๗. ครูให้นักเรียนช่วยกันสำรวจว่าวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกเหนือจากที่เรียนมามีวันอะไรบ้าง

๘. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ บรรยายความรู้สึกของตนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์วันใดวันหนึ่ง ว่าเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมของวันสำคัญเหล่านี้แล้วมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง จากนั้นออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- วันเข้าพรรษามีความสำคัญอย่างไร
- วันปืยมหาราชมีความสำคัญอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

พระบรมราโชวาท

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การใฝ่หาความรู้

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือ “ในหลวง” ของเราได้พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้แก่ประชาชนในโอกาสต่าง ๆ จำนวนมาก เราควรศึกษาให้รู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

๔. สาระการเรียนรู้

๓. พระบรมราโชวาท

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ใฝ่เรียนรู้

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาท

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยาก เรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูอ่านพระบรมราโชวาทต่อไปนี้ให้นักเรียนฟัง

“...เด็ก ๆ ทำอะไรต้องหัดให้รู้ตัว การรู้ตัวอยู่เสมอจะทำให้เป็นคนมีระเบียบ และคนที่มีระเบียบ ดีแล้ว จะสามารถเล่าเรียนและทำการงานต่าง ๆ ได้โดยถูกต้องรวดเร็ว จะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จและความเจริญให้แก่ตนเองแก่ส่วนรวมในอนาคตได้อย่างแน่นอน...”

พระบรมราโชวาท
พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือ “วันเด็ก”
ประจำปี ๒๕๒๑

๔. ครูซักถามนักเรียนว่าจากเรื่องที่ครูอ่านเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร นักเรียนช่วยกันตอบ

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับพระบรมราโชวาท ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๗. ครูซักถามนักเรียนว่า พระบรมราโชวาทคืออะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุป ความหมายของพระบรมราโชวาทและอธิบายความหมายของคำว่าพระราชดำรัส เพื่อเปรียบเทียบให้เห็น ถึงความแตกต่างของคำทั้งสอง (พระบรมราโชวาท หมายถึง โอวาทหรือคำสอนของพระเจ้าแผ่นดิน ส่วน พระราชดำรัส หมายถึง คำพูดของพระเจ้าแผ่นดิน)

๘. ครูยกตัวอย่างพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสอย่างละ ๑ เรื่อง ให้นักเรียนฟัง (ครูอาจทำแผนภาพพระบรมราโชวาทและแผนภาพพระราชดำรัสติดบนกระดานดำ) แล้วอธิบายสรุป

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาทคนละ ๑ เรื่อง จากนั้นนำมาคิดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- พระบรมราโชวาทคืออะไร
- พระบรมราโชวาทมีความสำคัญอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตส์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. พระบรมราโชวาท

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

พระบรมราโชวาท: ความขยัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความขยัน หมายถึง การทำงานอย่างแข็งขัน ตั้งใจ และทำต่อเนื่อง ไม่ปล่อยปะละเลย ไม่เกียจคร้าน ในการศึกษาเล่าเรียนและการทำงานเราต้องมีความขยันจึงจะประสบความสำเร็จ

๔. สาระการเรียนรู้

๓. พระบรมราโชวาท

๓.๑ ความขยัน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การอภิปรายเรื่องความขยัน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง พระบรม ราโชวาท: ความขยัน ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพเด็กที่ขยันตั้งใจเรียนหนังสือ เด็กช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน แล้วถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

- เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
- จากภาพนี้ให้ความรู้สึกอะไรแก่นักเรียนบ้าง
- นักเรียนได้รับความรู้เรื่องอะไรจากภาพนี้

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอ่านเนื้อหาเรื่อง ความขยัน พร้อมทั้งยกพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความขยันในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง

๖. ครูให้นักเรียนดูภาพเด็กนักเรียนที่เรียนดีและได้รับรางวัล แล้วครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ที่เด็กในภาพนี้ได้รับรางวัลเกิดจากอะไร ทำไมจึงได้รับรางวัลนี้ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟัง

๗. ครูให้นักเรียนร่วมกันกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าเราขยันเรียนหนังสือจะได้รับผลดีอย่างไร และถ้าเราไม่ตั้งใจเรียนจะเกิดผลเสียอย่างไร

๘. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ถ้าเราขยันและน้อมนำพระบรมราโชวาท: ความขยัน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน จะทำให้เราประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน

ชั้นขยายความรู้

ชาวสวนกับลูก

ชาวสวนผู้หนึ่ง เมื่อจวนจะตาย อยากจะสอนลูกของตนให้รู้จักการทำสวน จะได้ดำรงวงศ์ตระกูลของตนต่อไป จึงเรียกลูกเข้ามานั่งพร้อมหน้ากัน แล้วสั่งว่า

“นี่แน่เจ้าทั้งหลาย พ่อก็จวนจะสิ้นลมหายใจอยู่แล้ว ทรัพย์สมบัติที่พ่อจะให้เจ้านั้น อยู่ในสวนหลังบ้านเราทั้งสิ้น” พ่อสั่งดังนั้นแล้ว ชาวสวนก็สิ้นใจ ครั้นปลงศพพ่อเสร็จลง พวกลูกจำคำที่พ่อสั่งได้ สำคัญว่าพ่อเอาทรัพย์ฝังไว้ในสวน จึงเอาจอบเสียมไปเที่ยวขุดพรวนดินค้นหาทรัพย์จนทั่วก็ไม่พบทรัพย์ ครั้นอยู่มาต้นไม้ที่ในสวนเมื่อดินชุ่มชื้น และได้เลนซึ่งเขาโกยขึ้นมาจากท้องร่วงเป็นปุ๋ยอันดี ก็แตกกิ่งก้านสาขางอกงามขึ้นโดยเร็ว เมื่อถึงฤดูก็มีลูกดก เหล่าลูกเจ้าของสวนก็ขายได้เงินทวีขึ้นกว่าปีก่อน ๆ อีกหลายเท่า

นิทานอิสป

กระทรวงศึกษาธิการ

๙. ครูเล่านิทานเรื่อง ชาวสวนกับลูก ให้นักเรียนฟัง จากนั้นครูซักถามนักเรียนเพื่อขยายความรู้ว่า

- เมื่อนักเรียนฟังนิทานเรื่องนี้แล้วมีความรู้สึกร้อยประการอย่างไร
- นิทานเรื่องนี้สอนเรื่องอะไรแก่นักเรียนบ้าง
- นักเรียนจะนำนิทานเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ อย่างไร

ชั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ความขยันคืออะไร
- ความขยันมีผลดีอย่างไรบ้าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖

พระบรมราโชวาท: ความอดทน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความอดทน คือ การรู้จักระงับใจ การทำจิตใจให้เข้มแข็ง หนักแน่น มั่นคง ไม่แสดงอาการกระวนกระวาย เป็นอาการที่รักษาภาวะปกติของตนไว้ได้ ในการศึกษาเล่าเรียนและการทำงานเราต้องมีความอดทนต่อความยากลำบาก ความเจ็บป่วย ความเจ็บใจ และอำนาจกิเลส ถ้าเราทำได้เราก็จะผ่านอุปสรรคที่เกิดในขณะศึกษาเล่าเรียนและการทำงานไปได้

๔. สาระการเรียนรู้

๓. พระบรมราโชวาท
- ๓.๒ ความอดทน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การสำรวจความอดทนของตนเองในชีวิตประจำวัน
 - เรียงความเรื่อง ความอดทน
 - ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความอดทน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท: ความอดทน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูอ่านข้อความ “เขาค้าแล้วโกรธ ว่ายากแล้ว เขาชมแล้วไม่ยี้ม ยากยิ่งกว่า” จากบทความนี้ มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร นักเรียนช่วยกันตอบ

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาพระบรมราโชวาทเรื่อง ความอดทน ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๖. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีความอดทนในเรื่องอะไรบ้าง และการมีความอดทนในเรื่องต่าง ๆ นั้นมีผลได้อย่างไร บันทึกผล แล้วนำผลงานมาร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูคอยแนะนำและอธิบายเพิ่มเติม

๓. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “อดทน...แล้วได้อะไร” จากนั้นร่วมกันคัดเลือกเรียงความ
๓ อันดับนำมาติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๔. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ความอดทน ทำให้เราผ่านอุปสรรคที่เกิดขึ้น และทำให้ชีวิตมี
ความสุข

๕. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ความอดทน แล้วร่วมกันเฉลยในชั้นเรียน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ถ้ามีคนพูดถึงเราในทางที่ไม่ดี เราจะต้อง
ประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่ามีอดทน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่
เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไข
อย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และ
การปฏิบัติ

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ทำไมเราจึงต้องอดทน
- ถ้าเราไม่มีความอดทนจะเกิดอะไรขึ้นกับเราบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระบรมราโชวาท: ความอดทน โดยให้นักเรียน
บันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด
พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้
เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว
เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ข้อความ “เขาค่าแล้วโกรธ ว่ายากแล้ว เขาชมแล้วไม่อึด ยากยิ่งกว่า”

๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความอดทน

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗

หลักการทรงงาน: การพึ่งตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักษาคิดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษา คิดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักษาคิดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความความซื่อสัตย์ การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการทรงงานเป็นหนึ่งในพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีถึง ๒๓ หลักการ การพึ่งตนเอง เป็นหนึ่งในหลักการทรงงานของพระองค์ ซึ่งเราคนไทยควรน้อมนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

๔. หลักการทรงงาน

๔.๑ การพึ่งตนเอง

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักษา ศาสน์ กษัตริย์

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การรวบรวมการกระทำที่แสดงว่าเป็นคนที่สามารถพึ่งตนเองได้

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง หลักการ ทรงงาน: การพึ่งตนเอง ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูเปิดวิดีโอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้นักเรียนดู แล้วเล่าให้นักเรียนฟังว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสละเวลาส่วนพระองค์และทรงงานหนักเพื่อให้พสกนิกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๔. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีหลักการทรงงาน ซึ่งมีถึง ๒๓ หลักการ จากนั้นครูให้นักเรียนดูแผนผังหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง การพึ่งตนเอง ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ ป. ๑ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง พร้อมสนทนาและซักถามในประเด็นต่าง ๆ

- ตัวอย่างการพึ่งตนเองของในหลวงในเรื่องอะไรบ้าง
- การพึ่งตนเองมีประโยชน์อย่างไร

๙. ครูให้นักเรียนรวบรวมการกระทำทั้งที่บ้านและโรงเรียนที่แสดงว่านักเรียนเป็นคนที่สามารถพึ่งตนเองได้ แล้วให้นักเรียนเล่าสู่กันฟังในชั้นเรียน

๑๐. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า การพึ่งตนเอง ทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดว่า จะน้อมนำพระราชจริยวัตรด้านการพึ่งตนเองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- การพึ่งตนเองคืออะไร
- การพึ่งตนเองมีผลดีอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการทรงงาน: การพึ่งตนเอง โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒. แผ่นผังหลักการทรงงาน ๒๓ หลักการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

หลักการทรงงาน: รู้ รัก สามัคคี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักษาชีวิตมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักษาชีวิตมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ชีวิตมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการทรงงานเป็นหนึ่งในพระราชกรณียกิจของพระองค์ ซึ่งมีถึง ๒๑ หลักการ รู้ รัก สามัคคี เป็นหนึ่งในหลักการทรงงานของพระองค์ เราคนไทยสามารถน้อมนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในโอกาสต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

๔. สาระการเรียนรู้

๔. หลักการทรงงาน
- ๔.๒ รู้ รัก สามัคคี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการสื่อสาร
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๔. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. ใฝ่เรียนรู้

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลเสียของการไม่มีความสามัคคีต่อกัน
- การสืบค้นภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- การสรุปภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและหลักการทรงงาน

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ซักถามความรู้เรื่อง หลักการทรงงาน: รู้ รัก สามัคคี 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนดูแผนผังหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๓ หลักการ จากนั้นสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าจะนำหลักการทรงงานเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องอะไรได้บ้าง

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการทรงงานเรื่อง รู้ รัก สามัคคี ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ ป. ๑ ของ วพ. ให้นักเรียนฟัง
๖. ครูตั้งคำถามว่า รู้ รัก สามัคคี สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไรบ้าง

๗. ครูให้นักเรียนร่วมกันคิดว่า หากเราไม่มีความสามัคคีต่อกัน จะเกิดผลเสียต่อตนเองและประเทศชาติอย่างไร

พ่อกับลูก

ชายแก่คนหนึ่งมีลูกหลายคน ลูกเหล่านั้นทะเลาะกันจนวายอายุเสมอมิได้ขาด พ่อสั่งสอนเท่าใด ลูกเหล่านั้นก็ไม่เลิกทะเลาะกัน วันหนึ่งพ่อจึงบอกให้ลูกไปหาแขนงไผ่มาคนละสองสามอันตามแต่จะหาได้ เมื่อได้มากพอแล้ว พ่อเอาแขนงไผ่เหล่านั้นมัดรวมกันเข้ากำเดียว ส่งให้ลูกหักแขนงไผ่ทั้งมัดโดยเค้นกำลังทีละคนก็ไม่มีใครหักได้สักคนเดียว พ่อจึงแก้มัดแขนงไผ่ แล้วยื่นให้หักแต่ละคนละอัน ๆ ลูกก็หักได้ พ่อจึงพูดให้ฟังว่า

“นี่แหละลูก ถ้าพวกเจ้ารักกัน พร้อมใจกัน ช่วยธุระกันไม่ว่าในการทำงานใด ๆ ให้กลมเกลียวเป็นอันเดียวกัน พวกเจ้าจะมีกำลังคงเหมือนกับแขนงไผ่ทั้งมัด ถึงใครคิดร้ายก็จะทำร้ายแก่พวกเจ้ามิได้ แต่ถ้าเจ้าทะเลาะวิวาทแตกกันเป็นต่างคนต่างใจแล้ว ก็จะเช่นเดียวกับแขนงไผ่เป็นอัน ๆ ใครเขาจะทำร้าย ทำไปที่ละคน ๆ ก็จะหมดพวกเจ้าทุกคนในไม่ช้านานเท่าใด”

นิทานอีสป

กระทรวงศึกษาธิการ

๘. ครูอ่านหรือเล่านิทานเรื่อง พ่อกับลูก ให้นักเรียนฟัง จากนั้นครูซักถามในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- นิทานเรื่องนี้สอนเกี่ยวกับเรื่องอะไร
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ฟังนิทานเรื่องนี้จบแล้ว
- นักเรียนสามารถนำนิทานเรื่องนี้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในเรื่องอะไรบ้าง

๙. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า รู้ รัก สามัคคี จะทำให้เราอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และทำให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้า

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน แต่ละกลุ่มสืบค้นภาพพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วจัดทำเป็นสมุดภาพ โดยวิเคราะห์ว่ามีความเกี่ยวข้องกับหลักการทรงงานอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- รู้ รัก สามัคคี คืออะไร
- ถ้าเราไม่มีความสามัคคีต่อกันจะมีผลเป็นอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการทรงงาน: รู้ รัก สามัคคี โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. สมุดภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒. นิทานเรื่อง พ่อกับลูก
๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กิจกรรมบูรณาการ ทบพทวนความรู้ และโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา	เวลา ๑ ชั่วโมง
และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	

๑. จุดเน้นที่ ๒ รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

๒. ผลการเรียนรู้

๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ชาติไทยของเราเป็นชาติที่เก่าแก่มานาน ดังนั้นจึงมีวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์มากมายหลายวัน คือ วันกองทัพอากาศ วันพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันจักรี วันฉัตรมงคล ซึ่งวันต่าง ๆ เหล่านี้จะมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น วันวิสาขบูชาเราทำบุญตักบาตรและเวียนเทียนที่วัด วันจักรี ร่วมพิธีถวายพวงมาลา ประดับธงชาติตามบ้านเรือน ซึ่งวันเหล่านี้มีความสำคัญต่อคนไทย ทำให้คนไทยมีความรักและภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย

พระบรมราโชวาทเรื่อง ความขยันและความอดทน หลักการทรงงาน เรื่อง การพึ่งตนเอง และรู้รัก สามัคคี เป็นสิ่งที่เราควรน้อมนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียน
เห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการ
เรียนรู้นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. สารการเรียนรู้

๑. กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๓. พระบรมราโชวาท
 - ๓.๑ ความขยัน
 - ๓.๒ ความอดทน
๔. หลักการทรงงาน
 - ๔.๑ การพึ่งตนเอง
 - ๔.๒ รู้ รัก สามัคคี
๕. กิจกรรมเสนอแนะ
๕. โครงการงาน
๖. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๗. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสำรวจเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำในวันสำคัญของชาติ
- การฝึกปฏิบัติตนในการพึ่งตนเองตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สืบค้นข้อมูลกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- สำรวจวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราโชวาท
- การอภิปรายเรื่องความขยัน
- สมุดภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง เรารักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนดูภาพประชาชนถวายพวงมาลาที่พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และภาพนักเรียนการทำบุญตักบาตร จากนั้นสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- กิจกรรมในภาพเหล่านี้เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์วันใด

- นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมเหมือนกับในกิจกรรมภาพหรือไม่ อย่างไร

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูทบทวนเนื้อหาเรื่อง กิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ วันสำคัญของชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ พระบรมราโชวาท และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง แล้วนำสิ่งที่ได้มาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังในชั้นเรียน

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนในการ “ฟังตนเอง” ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บันทึกผล แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนในครั้งต่อไป

๙. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงการเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงการให้พิจารณา ก่อน

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– เมื่อถึงวันสำคัญของชาติวันใดวันหนึ่ง นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม ถูกต้องตามประเด็นในหนังสือเรียนที่ระบุไว้ในหัวข้อการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๑. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารอินเทอร์เน็ต แล้วจัดทำแผนผังหลักการทรงงาน พร้อมทั้งตกแต่งระบายสีให้สวยงาม

ขั้นประเมิน

๑๓. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๔. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๕. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๖. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– วันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์มีวันอะไรบ้าง

– พระบรมราโชวาทคืออะไร เราจะน้อมนำพระบรมราโชวาทที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้หรือปฏิบัติในเรื่องอะไรบ้าง

– เราสามารถนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในเรื่องอะไรบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เราชักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๘. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๙. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพประชาชนถวายพวงมาลาที่พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

๒. ภาพนักเรียนทำบุญตักบาตร

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐
แบบทดสอบกลางปี

เวลา ๑ ชั่วโมง

ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางปี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา ๓ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ การแต่งกาย

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การเข้าแถว

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ หน้าที่และความรับผิดชอบ

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑
กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- การอยู่ร่วมกันของคนจำนวนมากที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิด ความประพฤติ และการปฏิบัติ ย่อมมีความวุ่นวาย จำเป็นต้องมีการกำหนดกฎระเบียบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน โรงเรียนของเราประกอบด้วยนักเรียนจำนวนมากและมาจากหลายครอบครัว ดังนั้นเพื่อให้ นักเรียนที่มีความแตกต่างกันอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข โรงเรียนจึงต้องกำหนดกฎ ระเบียบ และหน้าที่ให้นักเรียนปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน
๔. สาระการเรียนรู้
๑. กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. มีวินัย

๒. มีจิตสาธารณะ

๓. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้อง ปฏิบัติในโรงเรียน ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องบทอาขยานคำนิยามหลักของคนไทย ๑๒ ประการ พร้อม ๆ กัน จากนั้นครูให้นักเรียนดูภาพโรงเรียน แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) ภาพที่ดูเป็นภาพอะไร

๒) เมื่อเรามาสถานที่ดังที่เห็นในภาพ เราต้องปฏิบัติตนอย่างไร

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนสำรวจกฎและระเบียบของโรงเรียน โดยการทำใบงานที่ ๑ เรื่อง สำรวจกฎและระเบียบของโรงเรียน จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

๗. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๘. ครูยกตัวอย่างกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่นักเรียนต้องปฏิบัติในโรงเรียน เช่น นักเรียนทุกคนต้องมาโรงเรียนให้ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนชายห้ามปล่อยชายเสื้อนักเรียน นักเรียนหญิงที่ผมยาวต้องมีมัดรวบให้เรียบร้อย

๙. ครูอธิบายหรือเสริมความรู้ว่า โรงเรียนของเรามีกฎและระเบียบที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การแต่งชุดนักเรียนเหมือนกัน การเข้าแถวเคารพธงชาติ การมีสัมมาคารวะ

๑๐. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า หากเราไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนจะมีผลต่อตัวเราและโรงเรียนอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- กฎและระเบียบมีขึ้นเพื่ออะไร
- กฎและระเบียบของโรงเรียนเรามีอะไรบ้าง
- การปฏิบัติตามกฎและระเบียบมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผน ความคิดหรือผังโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบงานที่ ๑ เรื่อง สำรวจกฎและระเบียบของโรงเรียน
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒
การแต่งกาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ และหน้าที่เป็นตัวกำหนดในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เราสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้และเป็นคนที่มีระเบียบวินัย นักเรียนทุกคนต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย โดยการแต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน
๔. สาระการเรียนรู้
๑. กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
- ๑.๑ การแต่งกาย
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. มีวินัย
๒. อยู่อย่างพอเพียง

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การแต่งกายถูกระเบียบ
- การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การแต่งกาย ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) เราแต่งชุดนักเรียนในวันใดบ้าง

๒) นอกจากชุดนักเรียนแล้ว เรายังแต่งชุดอะไรมาโรงเรียนอีกบ้าง

๓) นักเรียนคิดว่าทำไมเราต้องแต่งกายเหมือนกันเมื่อมาโรงเรียน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนศึกษาว่าโรงเรียนของเรามีกฎและระเบียบในการแต่งกายอย่างไร บันทึกลงในแบบบันทึกผลการศึกษา

๖. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน ๑-๕ คน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าเครื่องแบบนักเรียนของโรงเรียนเรามีรูปแบบและลักษณะเป็นอย่างไร

๗. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกาย โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๘. ครูอธิบายว่าโรงเรียนของเรามีการกำหนดให้นักเรียนแต่งเครื่องแบบนักเรียนมาโรงเรียน และนอกจากเครื่องแบบนักเรียนแล้ว ยังมีเครื่องแบบอื่น ๆ ที่เราต้องแต่งเหมือนกันอีก เช่น ชุดกีฬา ชุดลูกเสือ

เนตรนารี และยุวกาชาด ชุดผ้าไทย ซึ่งเครื่องแบบแต่ละชุดจะมีวิธีการแต่งที่แตกต่างกันไป เราทุกคนต้องแต่งเครื่องแบบที่โรงเรียนกำหนดให้ถูกต้องตามกฎและระเบียบของโรงเรียนเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง

๕. ครูเสริมความรู้ให้แก่นักเรียนว่าการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎและระเบียบเป็นสิ่งที่ดี และเมื่อแต่งกายถูกระเบียบแล้ว เราก็ต้องระมัดระวัง ไม่ทำให้เครื่องแบบนักเรียนของเราฉีกขาดหรือเปรอะเปื้อน เพราะหากเครื่องแบบของเราฉีกขาด พ่อแม่หรือผู้ปกครองอาจต้องเสียเงินในการซ่อมแซมหรือซื้อใหม่ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เราทุกคนควรช่วยครอบครัวของเราประหยัดและคัดทอนรายจ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นออก

๑๐. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎและระเบียบของโรงเรียนเป็นการปฏิบัติตามค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ในข้อใดและอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- โรงเรียนของเรามีกฎและระเบียบในการแต่งกายอย่างไรบ้าง
- การแต่งกายตามกฎและระเบียบของโรงเรียนมีผลดีตัวเราหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การแต่งกาย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติดูปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบบันทึกผลการศึกษา
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

การเข้าแถว

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ และหน้าที่เป็นตัวกำหนดในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เราสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้และเป็นคนที่มีระเบียบวินัย นักเรียนทุกคนต้องประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยโดยการมาโรงเรียนให้ทันเข้าแถวและร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง
๔. สาระการเรียนรู้
๑. กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
- ๑.๒ การเข้าแถว
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. มีวินัย

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การเข้าแถวตรงเวลา
- การเข้าแถวเป็นระเบียบ
- การไม่พุดคุยขณะเข้าแถว
- การมีส่วนร่วมในการร้องเพลงชาติไทย สวดมนต์ และกล่าวคำปฏิญาณ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การเข้าแถว ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) โรงเรียนของเราเข้าแถวเคารพธงชาติในเวลากี่โมง
- ๒) นักเรียนเคยมาโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติหรือไม่ เพราะอะไร
- ๓) กิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้าของโรงเรียนเรามีอะไรบ้าง

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน ศึกษาขั้นตอนในการเข้าแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียน โดยการทำใบงานที่ ๒ เรื่อง กิจกรรมหน้าเสาธง

๖. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาที่กลุ่มของตนดำเนินการหน้าห้องเรียน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปว่าขั้นตอนในการเข้าแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียนมีอะไรบ้าง

๗. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถว โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๘. ครูอธิบายหรือเสริมความรู้ว่า การเข้าแถวในตอนเช้าก่อนเข้าเรียนเป็นการฝึกความมีวินัยอย่างหนึ่ง ซึ่งก็คือ นักเรียนทุกคนต้องมาโรงเรียนให้ทันเข้าแถวและร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง นักเรียนต้องหัดตื่นแต่เช้าและทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ในเวลาจำกัด เมื่อเข้าแถวแล้วเราต้องไม่พูดคุยกัน และต้องร่วมร้องเพลงชาติไทย สวดมนต์ไหว้พระ กล่าวคำปฏิญาณ และรับฟังการอบรมจากครูด้วยความตั้งใจ เพื่อแสดงถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงแสดงความเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การเข้าแถวและร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงมีประโยชน์ต่อตนเองและต่อโรงเรียนอย่างไรบ้าง และกิจกรรมใดบ้างที่แสดงถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- กิจกรรมหน้าเสาธงมีอะไรบ้าง
- การเข้าแถวในตอนเช้าให้อะไรกับเราบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเข้าแถว โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔
การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๖. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ และหน้าที่เป็นตัวกำหนดในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เราสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้และเป็นคนที่มีระเบียบวินัย นอกจากการประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยแล้ว เราต้องทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วย โดยการทำความสะดวกห้องเรียนที่เรียกว่า เรายังความสะดวกประจำวัน และบางครั้งโรงเรียนอาจมอบหมายให้นักเรียนแต่ละชั้นหรือแต่ละห้องร่วมกันดูแลรับผิดชอบพื้นที่บริเวณอื่น ๆ ในโรงเรียนด้วย เช่น ห้องสมุด โรงอาหาร บริเวณทางเดิน สนามหน้าเสาธง
๔. สาระการเรียนรู้
๑. กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
- ๑.๑ การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. อยู่อย่างพอเพียง
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - การมีส่วนร่วมและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ๒. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้
๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๓. ครูให้นักเรียนดูภาพพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องประชุม โรงอาหาร สนามกีฬา แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ๑) ภาพที่ดูเป็นภาพอะไร
 - ๒) พื้นที่ดังที่เห็นในภาพใครเป็นคนดูแลในเรื่องของการทำความสะอาด
 - ๓) ถ้าโรงเรียนของนักเรียนมีพื้นที่ดังที่เห็นในภาพ นักเรียนมีส่วนดูแลพื้นที่ดังกล่าวหรือไม่อย่างไร
๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าเมื่ออยู่โรงเรียนได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบอะไรบ้าง และรู้สึกรับอย่างไรกับหน้าที่นี้ โดยครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าห้องเรียน

๗. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๘. ครูอธิบายหรือเสริมความรู้ว่า การที่ทางโรงเรียนมอบหมายพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียนให้นักเรียนช่วยกันดูแลและรับผิดชอบก็เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกรับพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นของเราทุกคน ดังนั้น ทุกคนต้องช่วยกันดูแลและรักษาความสะอาดพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนของเรา

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวทางการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ทำไมเราต้องช่วยกันดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน
- หากได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบห้องสมุด นักเรียนจะมีวิธีการอย่างไร
- การดูแลรักษาพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นหน้าที่ของใคร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตสนั่นลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพพื้นที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องประชุม โรงอาหาร สนามกีฬา
๒. แบบบันทึกผลการอภิปราย
๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๔. แบบบันทึกความรู้
๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๓. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่เราจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น เราต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนให้ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ เราจะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันไป เช่น เมื่ออยู่บ้านมีบทบาทเป็นลูก เป็นพี่หรือเป็นน้อง มีหน้าที่ต้องเคารพและเชื่อฟังพ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ ช่วยทำงานบ้าน ดูแลน้อง ฯลฯ เมื่ออยู่โรงเรียนมีบทบาทเป็นนักเรียน เป็นหัวหน้าห้องหรือเป็นสมาชิกของห้อง มีหน้าที่ตั้งใจเรียน เคารพและเชื่อฟังครู ฯลฯ

๔. สาระการเรียนรู้

๒. บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน

๒.๑ การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดี
- การเคารพและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) ใครเป็นหัวหน้าของเรา
- ๒) นักเรียนมีวิธีการเลือกหัวหน้าห้องอย่างไร
- ๓) นักเรียนอยากเป็นหัวหน้าหรือไม่ เพราะอะไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. และจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เอกสาร อินเทอร์เน็ต

๖. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน ทำกิจกรรมในใบงานที่ ๓ เรื่อง ผลงานของกลุ่ม แล้วออกมานำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน

๗. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบ ตัวอย่างคำถาม

๑) ใครเป็นตั้งชื่อกลุ่มและตั้งชื่อภาพ

๒) นักเรียนมีวิธีการเลือกหัวหน้ากลุ่มอย่างไร

๓) ระหว่างทำกิจกรรมกลุ่มมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง

๘. ครูอธิบายและเสริมความรู้ว่า เมื่อต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น เราต้องรู้บทบาทหน้าที่ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยหัวหน้ากลุ่มต้องเคารพการตัดสินใจของสมาชิกของกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มก็ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ หากทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ของตน งานที่ได้รับมอบหมายก็จะสำเร็จด้วยดีและปัญหาต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูซักถามนักเรียนว่า หากได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง นักเรียนจะอย่างไรเพื่อให้ทุกคนยอมรับ ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าห้องเรียน ๒-๓ คน

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

– ผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

– สมาชิกที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ใบงานที่ ๓ เรื่อง ผลงานของกลุ่ม
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. แบบบันทึกความรู้
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๑ ป. ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖
หน้าที่และความรับผิดชอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
--	---

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่เราจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น เราต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนให้ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ เราต้องมีความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วย

๔. สาระการเรียนรู้

๒. บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
- ๒.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน
 - การเอาใจใส่และรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง หน้าที่และความรับผิดชอบ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) นักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้าง

๒) มีใครไม่ยอมมาโรงเรียนบ้าง เพราะอะไร

๓) นักเรียนคิดว่าหากนักเรียนไม่ตั้งใจเรียนหนังสือและไม่ทำการบ้านส่งครูจะมีผลอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ.

๖. ครูให้นักเรียนอ่านนิทานอีสป (ครูอาจเป็นผู้เล่าให้นักเรียนฟัง) โดยใช้ข้อมูลในใบความรู้ เรื่อง กบเลือกนาย แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ตัวอย่างคำถาม

๑) ถ้านักเรียนเป็นฝูงกบนักเรียนอยากได้ขอนไม้หรือนกกระสาเป็นนาย

๒) นักเรียนคิดว่าทำไมเหวดจึงส่งนกกระสาลงมาให้เป็นนาย

๗. ครูอธิบายหรือเสริมความรู้ว่า ทุกคนต่างมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติแตกต่างกันไป หากแต่ละคน รู้จักบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบแล้ว งานที่ได้รับมอบหมายนั้นก็จะ ประสพผลสำเร็จด้วยดี และทุกคนจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๘. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสมาชิกในกลุ่มนี้เป็นคนอย่างไร ในประเด็นที่ต่อไปนี้

๑) ได้รับมอบหมายให้ทำรายงานกลุ่ม แต่เมื่อถึงกำหนดส่งกลับไม่มีรายงานส่งครู เนื่องจาก ทุกคนคิดว่าเพื่อนคนอื่นในกลุ่มคงทำเสร็จแล้วก็เลยไม่ทำ

๒) ได้รับคำชมเชยจากครูว่าทำรายงานได้ดี และนำส่งตรงตามเวลาที่กำหนด

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่ เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไข อย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการ ปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ความรับผิดชอบคืออะไร
- การเป็นคนมีความรับผิดชอบมีผลได้อย่างไร
- จะเกิดอะไรขึ้นหากทุกคนไม่รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หน้าที่และความรับผิดชอบ โดยให้นักเรียนบันทึก ข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อม ตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๓ ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓.๑ การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย

๓.๒ การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน

๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียน

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขนั้น ทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของสังคม โดยนักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน เช่น การแต่งกาย การเข้าแถว การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน

กิจกรรมเสนอแนะเป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงการ เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงการ โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ภาระการเรียนรู้

๑. กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน
 - ๑.๑ การแต่งกาย
 - ๑.๒ การเข้าแถว
 - ๑.๓ การดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย
๒. บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน
 - ๒.๑ การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี
 - ๒.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบ
๓. กิจกรรมเสนอแนะ
๔. โครงงาน
๕. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๖. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การแต่งกายถูกระเบียบ
 - การเข้าแถวเป็นระเบียบ
 - การเข้าแถวตรงเวลา
 - การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

- การปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดี
- การเอาใจใส่และรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนที่ได้เรียนผ่านมาเพื่อทบทวนความรู้ เช่น

- นักเรียนปฏิบัติตนถูกต้องตามกฎและระเบียบของโรงเรียนหรือไม่
- โรงเรียนของเรามีกฎและระเบียบอะไรบ้าง
- เพราะอะไรเราจึงต้องปฏิบัติตามกฎและระเบียบของโรงเรียน

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง บทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะโดยเขียนแผนที่ความคิดเรื่อง บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าห้องที่นักเรียนต้องการ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๙. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงงานเรื่อง กฎระเบียบการเข้าแถวในตอนเช้า หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงงานให้พิจารณาก่อน

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– เมื่อต้องตัดสินใจเลือกหัวหน้ห้อง นักเรียนจะเลือกหัวหน้ห้องที่เป็นคนอย่างไร เพราะอะไร

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า นักเรียนชอบการมีกฎและระเบียบเป็นตัวกำหนดในการปฏิบัติตนหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- กฎและระเบียบของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียนแล้วหรือยัง

อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เราเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติดุปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน รวมเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่าง ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๒. แบบบันทึกความรู้
๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

เรามีความปรองดอง สำนานันท์

เวลา ๕ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ ความเหมือนและความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล (1)

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ ความเหมือนและความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล (2)

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การแก้ปัญหาความขัดแย้งใน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ การแก้ปัญหาความขัดแย้งจาก

การใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ กิจกรรมบูรณาการ ทบสวน

และโครงการ

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (1)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ขอมรับการเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในสังคมของเรามีทุกคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพร่างกายอ่อนแอ และยังมีคนที่มีความพิการ ขาดอวัยวะบางส่วนไป หรืออวัยวะบางส่วนไม่ทำงานตามปกติ เราจะต้องไม่ดูถูก ไม่รังเกียจ แต่เราจะต้องแสดงความมีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่าเราและผู้พิการอยู่เสมอ

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๑ สุขภาพ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ภาระงานรวบยอด

- การสำรวจสุขภาพตนเอง
- การสำรวจสุขภาพของเพื่อนในห้องเรียน
- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่มีความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ

แตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ

๒. สรุปความรู้หรือนิยามเกี่ยวกับสุขภาพลงในสมุด

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูนำภาพคนแข็งแรงและภาพคนป่วยมาให้ให้นักเรียนดูในห้องเรียน ครูซักถามนักเรียนว่า คนในภาพทั้งสองภาพนี้มีความแตกต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม หรือครูสุ่มนักเรียนตอบ จากนั้นครูกระตุ้นให้นักเรียนทดลองสังเกตสุขภาพของตนเองและสุขภาพของเพื่อน ๆ ในห้องเรียน พร้อมทั้งเสนอแนะว่า “จะเห็นได้ว่า สุขภาพของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สุขภาพของนักเรียนกับเพื่อน ๆ ของนักเรียนก็มีความแตกต่างกัน”

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนสำรวจสุขภาพของเพื่อนของนักเรียนในห้องเรียน ๓ คน โดยเปรียบเทียบกับตนเอง แล้วจดบันทึกผลการสำรวจที่ได้ลงในแบบสำรวจเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ ตามหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้

- สภาพร่างกาย
- อาการเจ็บป่วย/โรคประจำตัว
- อาหารที่ชอบรับประทาน (ทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน)
- กีฬาที่ชื่นชอบในการเล่น
- เวลานอน/เวลาตื่นนอน

๖. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คนให้ออกมานำเสนอผลการสำรวจหน้าชั้นเรียน

๗. ครูแนะนำให้นักเรียนสังเกตว่า “สุขภาพของนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนมีความแตกต่างกัน บางคนแข็งแรง บางคนอ่อนแอ บางคนมีความพิการ ซึ่งขึ้นอยู่กับโรคประจำตัว อาหารที่รับประทาน การเล่นหรือไม่เล่นกีฬา และเวลานอน” แล้วให้นักเรียนสรุปเป็นความรู้ หรือนิยามลงในสมุด จากนั้นครูถามว่า ถ้านักเรียนต้องอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียนที่มีสุขภาพแตกต่างกัน นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๙. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า “ถ้าต้องอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่คนมีสุขภาพแตกต่างกัน นักเรียนต้องไม่ดูถูก ไม่รังเกียจผู้ที่อ่อนแอหรือมีความพิการ ต้องคอยให้ความช่วยเหลือ หรือชักชวนให้เพื่อนออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และพักผ่อนให้เพียงพอ นอกจากนี้ ยังต้องเป็นผู้มีวินัยในการมีความอดทนอดกลั้น ไม่ดูถูก ไม่รังเกียจ และไม่รังเกียจเพื่อนที่อ่อนแอกว่า หรือมีความพิการ และถ้าเราเป็นคนที่ยืนหยัดกว่า หรือมีความพิการก็ต้องมีความอดทนต่อคำพูดที่ทำให้เจ็บช้ำใจ ไม่ได้ตอบกลับด้วยความรุนแรง อันจะทำให้เกิดผลเสียตามมา”

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนสำรวจสุขภาพของคนในครอบครัวของนักเรียนด้วยการสอบถามและจดบันทึกลงในสมุด ตามแบบอย่างที่ได้ทำการสำรวจมาในห้องเรียน ส่งครู เพื่อให้นักเรียนได้รับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ ของคนในสังคมมากขึ้น

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- สุขภาพคืออะไร
- ผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรงและสุขภาพอ่อนแอมีความแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถนัดกำเนิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพคนแข็งแรง ๑ ภาพ และภาพคนป่วย ๑ ภาพ
๒. แบบสำรวจเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง สุขภาพ
๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล (๒)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีกความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน

๒. ผลการเรียนรู้

๘. ขอมรับการเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความสามารถ คือ สิ่งที่จะทำได้ ทั้งทำได้โดยความรู้และ โดยกำเนิด ส่วนถีนกำเนิด คือ พื้นที่ที่เราเกิด แต่ละคนในสังคมย่อมมีความสามารถและถีนกำเนิดทั้งเหมือนและแตกต่างกัน เราต้องยอมรับและให้เกียรติเพื่อนที่มีความสามารถและถีนกำเนิดแตกต่างจากเรา ไม่ดูถูก ไม่รังเกียจ และคอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๒ ความสามารถ

๑.๓ ถีนกำเนิด

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การสำรวจความสามารถและถนัดของตนเอง
- การสำรวจความสามารถและถนัดของเพื่อนในห้องเรียน
- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่มีความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถนัด
- การสรุปความรู้หรือนิยามเกี่ยวกับความสามารถและถนัดลงในสมุด

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถนัด ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่ามีความสามารถอะไรบ้างและมีถนัดจากที่ไหน แล้วเขียนลงในสมุด จากนั้นครูสุ่มนักเรียน ๔-๖ คน ให้ออกมาเขียนชื่อ นามสกุล ถนัดถนัด และความสามารถของตนเองลงบนกระดาน แล้วครูให้นักเรียนสังเกตว่า ความสามารถและถนัดของเพื่อน ๆ ในห้องเรียนมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนสำรวจความสามารถและถนัดของเพื่อนของนักเรียนในห้องเรียน ๑ คน โดยเปรียบเทียบกับตนเอง แล้วจดบันทึกผลการสำรวจที่ได้ลงในแบบสำรวจเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถนัด

๖. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๓-๕ คนให้ออกมานำเสนอผลการสำรวจหน้าชั้นเรียน

๗. ครูแนะนำให้นักเรียนสังเกตว่า “ความสามารถและถนัดของนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนมีความแตกต่างกัน” แล้วให้นักเรียนสรุปเป็นความรู้ หรือนิยามลงในสมุด จากนั้นครูถามว่า ถ้านักเรียนต้องอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้องเรียนที่มีความสามารถและถนัดแตกต่างกัน นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๙. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า “ถ้าต้องอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่มีคนมีความสามารถและถนัดที่แตกต่างกัน เราต้องใช้ความสามารถเหล่านั้นในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ดูถูก และไม่รังเกียจถนัดที่แตกต่างกันของเพื่อน มีความซื่อสัตย์สุจริตในการใช้ความสามารถในการทำงาน ไม่ใช้ความสามารถในทางที่ไม่ถูกต้อง มีความอดทนอดกลั้นที่จะไม่พูดคำดูถูกและแสดงความรังเกียจเพื่อนที่มีความสามารถและมีถนัดที่แตกต่างกัน และอดทนอดกลั้นต่อคำพูดที่ทำให้เจ็บช้ำใจ ไม่ได้ตอบกลับด้วยความรุนแรง อันจะก่อให้เกิดผลเสียตามมา”

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนเขียนบรรยายความสามารถของตนเองเป็นเรียงความ พร้อมกับแสดงความสามารถนั้น ๆ ประกอบ เช่น มีความสามารถด้านการวาดรูปการ์ตูนได้สวยงาม ก็ให้วาดรูปประกอบ หรือนำรูปถ่ายที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักเรียนมาประกอบในเรียงความส่งครู

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- นักเรียนจะปฏิบัติตนต่อเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่านักเรียนอย่างไร
- ถนัดถนัดคืออะไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถนัด โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบสำรวจเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเรื่อง ความสามารถและถิ่นกำเนิด

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐
การแก้ปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีกความปรองดอง สมานฉันท์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี
- จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๕. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สมาชิกแต่ละคนในโรงเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ถ้าแต่ละคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองแล้ว ย่อมทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นได้เสมอ จำเป็นที่เราจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทนในการทำงานในหน้าที่ของตนเอง และมีความรับผิดชอบ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง รวมถึงรู้จักแก้ปัญหาโดยสันติวิธีเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น

๔. สาระการเรียนรู้
๒. ความขัดแย้งในโรงเรียนและวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
- ๒.๑ ความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามจากเรื่องเล่าของครู
- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเล่าและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- การสรุปความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ
- การทำใบงานเรื่อง ความรับผิดชอบ

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การ แก้ปัญหาความขัดแย้งใน หน้าที่และความรับผิดชอบ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูติดภาพสมาชิกในโรงเรียน เช่น นักเรียน ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน ภารโรง ลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนใช้ความรู้เดิมที่เคยเรียนรู้มาช่วยกันบอกกล่าวหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกในโรงเรียนแต่ละคน ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่ม ๑ คน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มด้วยตนเอง

๖. ครูเล่ากรณีตัวอย่างความขัดแย้งจากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. หน้า ๓๘ แล้วตั้งประเด็นคำถามให้แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบ เช่น

- เพื่อนของนักเรียนในเรื่องนี้ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างไร
- เพื่อนของนักเรียนในเรื่องนี้ขาดความรับผิดชอบในเรื่องใด

๗. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสันติวิธีจากกรณีตัวอย่าง เขียนเป็นข้อ ๆ ลงในกระดาษและตกแต่งให้สวยงาม จากนั้นครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๘. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๙. ครูช่วยสรุปเชื่อมโยงให้นักเรียนรู้ว่า การแก้ปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ นักเรียนจะต้องปฏิบัติเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้วย โดยเฉพาะการมีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น จากกรณีตัวอย่างที่ครูเล่าให้ฟัง คือ

– เพื่อนของนักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ในฐานะที่เป็นนักเรียน คือ ตั้งใจเรียนหนังสือ เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

– เพื่อนของนักเรียนต้องมีความอดทนในการศึกษาเล่าเรียน อดทนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ไม่กระทำความผิดกฎระเบียบ

– เพื่อนของนักเรียนต้องรู้จักยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง คือ เมื่อกระทำความผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ก็ต้องยอมรับผิด และพยายามปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

ซึ่งจากการปฏิบัติตนอย่างมีวินัยในตนเองนี้ จะตรงกับค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ข้อที่ ๒ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม ครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงในสมุด แล้วให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ความรับผิดชอบ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

๑๐. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตนเอง พร้อมเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษากฎระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติอย่างมีวินัย เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้น แล้วจัดทำเป็นป้ายนิเทศภายในชั้นเรียน

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- นักเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไรบ้าง
- นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความ

รับผิดชอบเกิดขึ้นในห้องเรียน

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพสมาชิกในโรงเรียน เช่น นักเรียน ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน การโรง
๒. กระดาษปฏีฟ ๑ แผ่นต่อ ๑ กลุ่ม และอุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น สี ปากกา
๓. ใบงานเรื่อง ความรับผิดชอบ
๔. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๕. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

<p>๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____</p> <p> แนวทางการพัฒนา _____</p> <p>๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____</p> <p> แนวทางแก้ไข _____</p> <p>๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____</p> <p> เหตุผล _____</p> <p>๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____</p> <p>_____</p>	<p>ลงชื่อ _____ ผู้สอน</p> <p>_____ / _____ / _____</p>
---	---

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑

การแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีกความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๕. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในโรงเรียนของเราประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น อาคาร ห้องเรียน เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ สมาชิกทุกคนในโรงเรียนเป็นเจ้าของสิ่งเหล่านี้ร่วมกัน ถ้าสิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้มีน้อย ไม่เพียงพอ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งในการแย่งกันใช้งานได้ จำเป็นที่เราจะต้องรู้จักร่วมกันใช้ แบ่งปันกัน เสียสละให้แกกันและกัน และช่วยกันดูแลรักษา ก็จะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้ของร่วมกันในโรงเรียนได้อย่างสันติ

๔. สาระการเรียนรู้

๒. ความขัดแย้งในโรงเรียนและวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี

๒.๒ การใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การจัดทำแผ่นโปสเตอร์แสดงวิธีการใช้สิ่งของร่วมกันในโรงเรียนและวิธีการเก็บรักษา
- การสรุปความรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน
- การเขียนแผนผังเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การ แก้ปัญหาความขัดแย้งจาก การใช้ของส่วนรวมใน โรงเรียน ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างของใช้ในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง ครูเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่ม ๑ คน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มด้วยตนเอง

๖. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกสิ่งของบนกระดานมากลุ่มละ ๒ ชิ้น ไม่ซ้ำกัน แล้วช่วยกันจัดทำแผ่นโปสเตอร์แสดงวิธีการใช้สิ่งของชิ้นนั้น ๆ ร่วมกันในโรงเรียนและวิธีการเก็บรักษา จากนั้นครูให้แต่ละกลุ่มออกมาสาธิตวิธีการใช้และวิธีการเก็บรักษาสิ่งของชิ้นนั้น ๆ หน้าชั้นเรียน

๗. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๘. ครูช่วยสรุปเชื่อมโยงให้นักเรียนรู้ว่า วิธีการใช้สิ่งของร่วมกันและการช่วยกันเก็บรักษาสิ่งของนั้น ๆ เป็นวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน แต่การแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน นักเรียนจะต้องปฏิบัติเป็นผู้มีวินัยในตนเองด้วย โดยเฉพาะการมีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น

- นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่นำของส่วนรวมไปเป็นของส่วนตัว
- นักเรียนต้องมีความอดทน รอให้เพื่อนใช้เสร็จก่อนแล้วค่อยนำมาใช้ต่อ เช่น รอเพื่อนใช้สีจากกล่องสีจนเสร็จก่อน แล้วค่อยนำมาใช้ต่อ
- นักเรียนต้องรู้จักการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น ถ้าทำของชิ้นนั้น ๆ เสียหาย ต้องยอมรับว่าเป็นผู้ที่ทำให้ของเสียหายด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ยังต้องรู้จักการเสียสละ แบ่งปันกันใช้ของ ซึ่งจากการปฏิบัติตนอย่างมีวินัยในตนเองนี้จะตรงกับค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ข้อที่ ๒ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม และข้อที่ ๑๑ คือ มีความเข้มแข็งในจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ เช่น ไม่นำของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง แล้วครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้เป็นแผนผัง แล้วตกแต่งให้สวยงาม เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

๙. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตนเอง พร้อมเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนนำวิธีการเก็บรักษาของส่วนรวมในโรงเรียนที่ได้เรียนรู้มาช่วยกันทำความสะอาดและเก็บรักษาสิ่งของและอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในห้องเรียน แล้วสรุปว่า ตนเองได้รับความรู้อะไรบ้างจากการปฏิบัติดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนลงในสมุดส่งครู

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและจากปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติ

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- ของใช้ส่วนรวมในโรงเรียนที่นักเรียนใช้ร่วมกันบ่อยครั้งมากที่สุดมีอะไรบ้าง
- ถ้ามีอุปกรณ์กีฬาไม่เพียงพอ นักเรียนจะต้องทำอะไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. กระดาษปฐพี ๒ แผ่นต่อ ๑ กลุ่ม และอุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น สี ปากกา
๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑.	ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
	แนวทางการพัฒนา _____	
๒.	ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
	แนวทางแก้ไข _____	
๓.	สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
	เหตุผล _____	
๔.	การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	

	ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
	_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรามีความปรองดอง สมานฉันท์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๔ ความปรองดอง สมานฉันท์

- ๔.๑ การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
- ๔.๒ การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

- ๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
- ๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในโรงเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
- ๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เราอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ การนับถือศาสนา สุขภาพ ความสามารถ และถิ่นกำเนิด เราจึงต้องเข้าใจและยอมรับความเหมือนและความแตกต่างในเรื่องเหล่านี้

การอยู่ร่วมกันในโรงเรียนอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ทั้งในเรื่องหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการใช้ของส่วนรวม เราและสมาชิกในโรงเรียนจึงต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยสันติวิธี เพื่อจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรม หรือคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. ตารางการเรียนรู้

๑. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล
๒. ความขัดแย้งในโรงเรียนและวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
 - ๒.๑ ความขัดแย้งในหน้าที่และความรับผิดชอบ
 - ๒.๒ การใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน
๓. กิจกรรมเสนอแนะ
๔. โครงงาน
๕. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๖. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

๑. ภาระงานรวบยอด
 - การวางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือกีฬาในโรงเรียน
 - โครงงานเรื่อง การแก้ปัญหาคัดแย้งในโรงเรียนโดยสันติวิธี
 - การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - การตอบคำถามทบทวน

๘. การวัดและประเมินผล

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง เรามีความ ปรองดอง สมานฉันท์ ๒. ตรวจสอบงานกิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เรื่อง เรามีความปรองดอง สมานฉันท์ ที่ได้เรียนรู้มาทั้งหมด เป็นแผนที่ความคิด โดยครูเขียนลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนจดบันทึกแผนที่ความคิดลงบนสมุด

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะ โดยให้ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมหรือกีฬาในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสันติ เช่น ร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ การวางแผนการจัดการแข่งขันกีฬาภายในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยครูคอยเป็นที่ปรึกษา ให้คำชี้แนะ และเป็นผู้ประสานงานสำหรับการจัดกิจกรรมหรือกีฬาดังกล่าว

๖. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงการเรื่อง การแก้ปัญหาคาใจความขัดแย้งภายในโรงเรียนโดยสันติวิธี หรืออาจเลือกทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงการให้ครูพิจารณา

๘. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

– ถ้าพบเห็นเพื่อนของเราทะเลาะกันเพื่อแย่งใช้อุปกรณ์ในโรงเรียน เราจะมีวิธีการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างไร

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๕. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนช่วยกันจัดป้ายนิเทศในเรื่อง ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเพื่อน ๆ ของเราในโรงเรียน และตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- เราจะปฏิบัติตนต่อเพื่อนที่มีสุขภาพ ความสามารถ และถื่นกำเนิดแตกต่างจากเราอย่างไร
- หน้าที่และความรับผิดชอบทำให้เกิดความขัดแย้งได้อย่างไร
- เราควรใช้สิ่งของต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างไรจึงจะไม่ทำให้เกิดการแย่งกันใช้ได้

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เรามีความปรองดอง สมานฉันท์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติดิปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

	เวลา ๘ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ ความซื่อสัตย์สุจริต	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ ความขยันหมั่นเพียร	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ ความอดทน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ การใฝ่หาความรู้	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำ ของตนเอง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงการ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ ทดสอบปลายปี	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓

ความซื่อสัตย์สุจริต

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การฝ่าฝืนความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความประพฤติที่ซื่อตรง ไม่เอินเอียง มีความจริงใจ ไม่เล่ห์เหลี่ยม ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะประพฤติตรงต่อหน้าที่ มีหน้าที่ทำอะไรก็ต้องทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะต้องมีความจริง ๕ ประการ ได้แก่ จริงต่อการทำงาน จริงต่อหน้าที่ จริงต่อเวลา จริงต่อบุคคล และจริงต่อความดี

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์

– การแสดงบทบาทสมมติหรือฝึกปฏิบัติจริง

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูเล่านิทานเรื่อง “เมล็ดพันธุ์แห่งความซื่อสัตย์” ให้นักเรียนฟังหรือให้นักเรียนดูนิทานเรื่อง “เมล็ดพันธุ์แห่งความซื่อสัตย์” ใน YouTube (<http://www.youtube.com/watch?v=DmDLkKFXBhY>) จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) นิทานนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

๒) นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากนิทานบ้าง

๓) นักเรียนจะนำข้อคิดจากนิทานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

๑) ความซื่อสัตย์สุจริตคืออะไร

๒) คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะต้องมีความจริงในเรื่องอะไรบ้าง

๓) การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตมีผลได้อย่างไร

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปลงในสมุดของตนตามความเข้าใจ

๗. ครูซักถามนักเรียนว่า ในแต่ละวันนักเรียนได้ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในเรื่องอะไรบ้าง และปฏิบัติอย่างไร โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบ

๘. ครูกำหนดสถานการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติหรือปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่า เมื่อเจอกับสถานการณ์แบบนี้ ตนเองจะต้องปฏิบัติอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้วเกิดผลดีหรือเกิดประโยชน์อย่างไร

๙. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนเขียนสำรวจตนเองว่าได้เคยปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในเรื่องอะไรบ้าง ปฏิบัติอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้วได้รับผลดีอย่างไร

๑๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเรื่อง ความจริง ๕ ประการของคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในครั้งต่อไป

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะปฏิบัติตนอย่างไร
- ถ้าทุกคนในสังคมมีความซื่อสัตย์สุจริตสังคมนั้นจะเป็นอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง เมล็ดพันธุ์แห่งความซื่อสัตย์
๒. วัสดุ / อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔

ความขยันหมั่นเพียร

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- ความขยันหมั่นเพียร คือ การตั้งใจทำงานอย่างแข็งขันและสม่ำเสมอ ด้วยความรับผิดชอบและอดทน คนที่มีความขยันหมั่นเพียรจะต้องเป็นคนที่สู้งาน ไม่หนีงาน ไม่กลัวความยากลำบากใด ๆ มีความยินดีพอใจในงานที่ทำ รีบเร่งทำงานด้วยความรวดเร็วและเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด
๔. สาระการเรียนรู้
๒. ความขยันหมั่นเพียร
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. มีวินัย
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน
- ภาระงานรวบยอด
- การวาดภาพระบายสี
 - การสำรวจความขยันหมั่นเพียรของตนเอง

– การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูทบทวนความเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต จากนั้นให้นักเรียนท่องคำกลอนเรื่อง “ขยันอย่างฉลาด” พร้อมกัน ดังนี้

ขยันอย่างฉลาด

ขยันประกอบ	สัมมา	อาชีพะ
ขยันชนะ	สิ่งชั่ว	มั่วค้นหา
ขยันพูด	แต่สิ่งดี	มีเมตตา
ขยันหา	ความรู้	เชิดชูตน
ขยันคิด	เพื่อชาติ	ศาสนกษัตริย์
ขยันกำจัด	มวลกิเลส	มีเหตุผล
ขยันทำ	กิจกรรม	เพื่อปวงชน
ขยันฟัน	อบายมุข	สุขสันต์เอยฯ

ที่มา: คู่มือวิทยากรอบรมคุณธรรม “ค่ายพุทธบุตร”. ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา
วัดชลประทานรังสฤษฎ์, ๒๕๓๖.

จากนั้นครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) เป็นคำกลอนเกี่ยวกับอะไร
 - ๒) คำกลอนนี้สอนให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไร
 - ๓) ถ้านักเรียนนำข้อคิดจากคำกลอนนี้มาปฏิบัติจะเกิดผลดีอย่างไร
๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ความขยันหมั่นเพียรคืออะไร
- ๒) คนที่มีความขยันหมั่นเพียรมีลักษณะอย่างไร
- ๓) ถ้าเราปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรจะเกิดผลดีอย่างไร

๖. ครูยกตัวอย่างผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรจากหนังสือเรียนหรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๗. ครูให้นักเรียนวาดภาพที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรหรือผลดีที่เกิดจากการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร พร้อมระบายสีให้สวยงาม จากนั้นช่วยกันคัดเลือกภาพเพื่อนำไปติดที่ป้ายนิเทศ

๘. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ในแต่ละวันตนเองมีความขยันหมั่นเพียรในเรื่องอะไรบ้าง และเมื่อได้ปฏิบัติแล้วเกิดผลดีอย่างไร

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูเล่านิทานหรือชาดกที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ๑ เรื่อง จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เพื่อขยายความรู้ของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น เช่น

- ๑) นักเรียนฟังนิทานหรือชาดกเรื่องนี้แล้วมีความรู้สึกรู้สึอย่างไร
- ๒) นิทานหรือชาดกเรื่องนี้สอนให้ข้อคิดอะไรกับนักเรียนบ้าง
- ๓) นักเรียนจะนำข้อคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- นักเรียนจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในเรื่องอะไรบ้าง
- ถ้านักเรียนไม่มีความขยันหมั่นเพียรในเรื่องดังกล่าวจะเกิดผลเสียนักเรียนอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความความขยันหมั่นเพียร ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง ความอดทน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. คำกลอน “ขยันอย่างฉลาด”
๒. นิทานหรือชาดกที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียร
๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล
๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

ความอดทน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ความอดทน เป็นการรักษากฎกติกาของตนไว้ได้ ไม่ว่าจะถูกกระทบด้วยสิ่งที่ตนเองปรารถนาหรือไม่ปรารถนาก็ตาม ก็จะไม่มีความหุนหันุนใจ มั่นคง ไม่หวั่นไหวเพื่อทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามที่ได้ตั้งใจเอาไว้ การจะทำงานให้สำเร็จได้นั้นเราจะต้องมีความอดทนในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ อดทนต่อความลำบาก อดทนต่อความเจ็บป่วย อดทนต่อความเจ็บใจ และอดทนต่ออำนาจกิเลส

๔. สาระการเรียนรู้

๓. ความอดทน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความอดทน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง ความอดทน ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูเล่านิทานสหรัฐอเมริกาเรื่อง “สองพันวิธีของเอ็ดสัน” ให้นักเรียนฟัง จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- ๑) นิทานนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ๒) นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้าง
- ๓) ถ้าเอ็ดสันขาดความอดทนจะเกิดผลอะไรขึ้นบ้าง

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความอดทน ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ความอดทนคืออะไร
- ๒) เราต้องมีความอดทนในเรื่องใดบ้าง
- ๓) ถ้าเราไม่มีความอดทนจะเกิดผลอะไรขึ้นบ้าง

๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปลงในสมุดของตนตามความเข้าใจ

๗. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การอยู่ร่วมกับคนอื่นจะต้องมีความอดทนในเรื่องอะไรบ้าง

๘. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ชั้นขยายความรู้

๕. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ในชีวิตประจำวัน เราควรมีความอดทนในเรื่องอะไรบ้าง และเมื่อปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความอดทนแล้วจะเกิดผลดีอย่างไร

ชั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คนที่มีความอดทนมีลักษณะการกระทำอย่างไร
- ถ้าเราไม่มีความอดทนต่อความลำบาก อดทนต่อความเจ็บป่วย อดทนต่อความเจ็บใจ และอดทนต่ออำนาจกิเลสจะเกิดผลอะไรขึ้นกับเราบ้าง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความอดทน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความอดทนไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันค้นหาหนทางที่เกี่ยวกับการฝึกหาความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. นิทานสหรัฐอเมริกาเรื่อง “สองพันวิธีของเอ็ดสัน”

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖

การฝึกหาความรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การฝึกหาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การฝึกหาความรู้ คือ ความต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ เป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน นักเรียนที่ฝึกหาความรู้จะเป็นเด็กที่มีความตั้งใจ มีความเพียรพยายาม สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การฝึกหาความรู้ให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีหลักปฏิบัติ ๕ ข้อ ได้แก่ ถิ่นทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

๔. สาระการเรียนรู้

๔. การฝึกหาความรู้

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ฝึกหาความรู้

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

– การเล่นเกมเกี่ยวกับการฝึกหาความรู้

– การปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ชักถามความรู้เรื่อง การใฝ่หา ความรู้ ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูทบทวนความรู้เรื่อง ความอดทน จากนั้นให้นักเรียนดูภาพนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน เช่น ภาพนักเรียนได้รับรางวัลเรียนดี ภาพนักเรียนเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันวิชาการต่าง ๆ แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

๒) นักเรียนดูภาพดังกล่าวแล้วรู้สึกอย่างไร

๓) ถ้านักเรียนอยากเป็นคนเก่งเหมือนนักเรียนในภาพจะต้องทำอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การใฝ่หาความรู้ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

๑) การใฝ่หาความรู้คืออะไร

๒) การใฝ่หาความรู้ให้ประสบผลสำเร็จจะต้องปฏิบัติตามหลักอะไรบ้าง

๓) ถ้าเราต้องการเป็นคนที่มีรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ เราจะต้องใฝ่หาความรู้ในเรื่องใด

๖. ครูให้นักเรียนลองคิดว่า ถ้าอยากมีความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนจะทำอย่างไร จะใช้วิธีการใดบ้าง จะหาข้อมูลจากที่ไหน ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

๗. ครูสุ่มเลือกนักเรียน ๒-๓ คน ให้ออกไปเล่นนิทานเกี่ยวกับการใฝ่หาความรู้ ให้เพื่อน ๆ ฟังในชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า นิทานดังกล่าวให้ข้อคิดในเรื่องใด และเราสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

๘. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้จะได้รับผลได้อย่างไร

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า นอกเหนือจากที่ได้เรียนมานักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรได้อีกจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คนที่ชอบใฝ่หาความรู้มีลักษณะการกระทำอย่างไร
- การปฏิบัติตนเป็นคนใฝ่หาความรู้มีผลได้อย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การใฝ่หาความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการใฝ่หาความรู้ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่อง การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน เช่น ภาพนักเรียนได้รับรางวัลเรียนดี ภาพนักเรียนเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันวิชาการต่าง ๆ

๒. นิทานเกี่ยวกับการใฝ่หาความรู้

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ คือ การทำกิจที่ต้องทำด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่แต่ละคนจะต้องปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง บุคคลอื่น และสังคม เราเป็นนักเรียนเมื่ออยู่ที่โรงเรียนจะต้องศึกษาและปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคล ได้แก่ ครู เพื่อน และต่อสถานที่ ได้แก่ โรงเรียน ในทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมต่อไป
๔. สาระการเรียนรู้
๕. การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การแสดงความคิดเห็น
- การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง
- การสำรวจการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การตั้งใจ ปฏิบัติหน้าที่ ๒. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูให้นักเรียนท่องคำกลอนเกี่ยวกับ “หน้าที่ดี” พร้อมกัน ดังนี้

หน้าที่ดี		
หน้าที่ดี	ก็มีหน้า	ชราสี
หน้าตาดี	แต่ใจเกียจ	คนเหยียดหยาม
หน้าที่นั้น	สำคัญกว่า	คนหน้างาม
หน้าตาดี	หน้าที่ทรม	ไม่งามเลย
ที่มา: พระอาจารย์ไพเราะ จิตสโร. ธรรมะจากหลวงพ่. กรุงเทพฯ: วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์. (http://www.dhammathai.org/store/talk/talk43.php)		

จากนั้นครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) เป็นคำกลอนเกี่ยวกับอะไร

๒) คำนวณนี้สอนเน้นคุณธรรมเรื่องใด

๓) คำนวณนี้ให้ความรู้อะไรแก่นักเรียนบ้าง

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

๑) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่คืออะไร

๒) ถ้าตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง เราจะได้รับผลดีอย่างไร

๓) ข้อความว่า “ไม่โยกเก้าอี้ ไม่หนีโรงเรียน ไม่เขียนข้างฝา ไม่หาเรื่องเพื่อน” เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนในเรื่องใด

๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งในเวลาที่กำหนด จากนั้นครูสนทนากับนักเรียนถึงพฤติกรรมการทำงานและผลงานของนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการตั้งใจทำหน้าที่

๗. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจตนเองว่าในแต่ละวันได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง ทำอย่างไร ทำเวลาใด และได้รับผลดีอย่างไร แล้วผลัดกันนำมาเล่าในชั้นเรียน จากนั้นครูกล่าวชมเชยนักเรียนว่าเป็นการกระทำหน้าที่ที่ถูกต้อง

๘. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นขยายความรู้

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เราเป็นเด็กควรปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องใดบ้าง และจะต้องปฏิบัติอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติ

ขั้นประเมิน

๑๐. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๑. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๓. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- นักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้าง
- คนที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่มีลักษณะการกระทำอย่างไร
- คนที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่จะได้รับผลดีอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๕. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันค้นหางานที่เกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. คำกลอน “หน้าที่ดี”

๒. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๓. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘
การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง
---	---

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๒. ผลการเรียนรู้
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง
๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- ทุกคนที่เกิดมาไม่มีใครสมบูรณ์แบบไปเสียทุกอย่าง ดังนั้น การยอมรับตนเองจึงเป็นการเข้าใจตนเอง เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเมื่อเรายอมรับตนเองแล้ว เราก็ต้องยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น ในการศึกษาเล่าเรียน ถ้าเรามีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร อดทนในการใฝ่หาความรู้ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่แล้ว เมื่อมีการสอบผลก็ออกมาดี เราก็ต้องยอมรับผลของความดีนั้น
๔. สาระการเรียนรู้
๖. การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงานรวบยอด

- การยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง
- การเล่นิทาน
- การพิจารณาผลดีที่เกิดขึ้น โดยแยกเป็นการกระทำ

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๙. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูทบทวนความรู้เรื่อง การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ จากนั้นให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น ภาพนักเรียนวิ่งชนเพื่อนแล้วกล่าวคำขอโทษ ภาพนักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือและผลสอบออกมามี แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

๒) นักเรียนดูภาพดังกล่าวแล้วรู้สึกอย่างไร

๓) นักเรียนเคยปฏิบัติเหมือนบุคคลในภาพหรือไม่ เมื่อปฏิบัติแล้วเกิดผลดีอย่างไร

๔. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ในหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

๑) การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองคืออะไร

๒) ทำไมเราต้องยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๓) การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมเราควรยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองในเรื่องอะไรบ้าง

๖. ครูเสนอข้อมูล สถานการณ์ หรือรูปภาพ เช่น ภาพนักเรียนที่ไม่ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ภาพนักเรียนที่ยอมรับผลการกระทำของตนเอง หรือสื่อนักเรียน ๒-๓ คน ให้ออกมาเล่านิทานเกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง แล้วให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาว่ามีความรู้สึกอย่างไร ดีหรือไม่ดี ต่อการกระทำของคนในรูปภาพนั้นหรือต่อการปฏิบัติตนของคนในนิทานที่เพื่อน ๆ เล่าให้ฟัง

๗. ครูให้นักเรียนพิจารณาผลดีที่เกิดขึ้น โดยแยกเป็นการกระทำที่เหมาะสม น่าพอใจ หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่น่าพอใจ แล้วเขียนสรุปลงในสมุด

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยเหตุผลว่าจะเลือกปฏิบัติอย่างไร และคิดว่าแนวทางที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร

๙. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายความรู้

๑๐. ครูให้นักเรียนร่วมกันค้นหาตัวอย่างเกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง แล้วนำมาฝึกปฏิบัติร่วมกันในชั้นเรียน และร่วมกันประเมินผลที่เกิดจากการปฏิบัติ

ขั้นประเมิน

๑๑. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๒. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๔. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- คนที่ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองมีลักษณะการกระทำอย่างไร
- คนที่กล้ายอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองเป็นคนอย่างไร
- เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้นกับตนเองเราควรทำอย่างไร

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๖. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

๑๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงต่อไป

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพเกี่ยวกับการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เช่น ภาพนักเรียนวิ่งชนเพื่อนแล้วกล่าวคำขอโทษ ภาพนักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือและผลสอบออกมามี

๒. ภาพนักเรียนที่ไม่ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

กิจกรรมบูรณาการ ทบทวน และโครงงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. จุดเน้นที่ ๕ ความมีวินัยในตนเอง

ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

๒. ผลการเรียนรู้

๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

๓. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การดำเนินชีวิตเราควรมีคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเอง ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองด้วย

กิจกรรมเสนอแนะเป็นกิจกรรมบูรณาการที่รวบรวมหลักการและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าและทำรายงาน นักเรียนจะต้องมีความรู้เรื่อง การวางแผน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสืบค้นข้อมูล

โครงงาน เป็นการกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อ แนวทางปฏิบัติ หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรมหรือคำถามเพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางในการนำเนื้อหาความรู้ในหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๔. สาระการเรียนรู้

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต
๒. ความขยันหมั่นเพียร
๓. ความอดทน
๔. การใฝ่หาความรู้

๕. การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่
๖. การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง
๗. กิจกรรมเสนอแนะ
๘. โครงการงาน
๙. การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๑๐. คำถามทบทวน

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. มีจิตสาธารณะ

๗. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ภาระงานรวบยอด
- การทบทวนความรู้
 - การปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัย
 - โครงการเรื่อง ความขยันหมั่นเพียรเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานในการศึกษาเล่าเรียน
 - การตอบคำถามทบทวน

๘. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
๑. ซักถามความรู้เรื่อง กิจกรรม บูรณาการ ทบทวน และ โครงการงาน	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ
๒. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		

๕. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้ร่มไม้

๒. ครูแจ้งผลการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

๓. ครูทบทวนความรู้เรื่อง เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างในหน่วยการเรียนรู้
- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

๔. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ได้ช่วยกันตอบคำถาม (หรืออาจให้รางวัลนักเรียนที่ตอบคำถามถูกต้อง)

๕. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมที่จะปฏิบัติ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง จากหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ ของ วพ. จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมเสนอแนะ โดยศึกษาเรื่องราว หรือนิทาน หรือร่วมกันร้องเพลงเกี่ยวกับการเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง เช่น ความขยันหมั่นเพียร การใฝ่หาความรู้ การปฏิบัติหน้าที่ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันวาดภาพพร้อมระบายสี

๗. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๘. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำโครงงานเรื่อง ความขยันหมั่นเพียรเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานในการศึกษาเล่าเรียน หรืออาจเลือกทำโครงงานอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และให้นักเรียนเสนอชื่อโครงงานให้พิจารณาก่อน

๙. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้ในหัวข้อ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- ปัจจุบันสังคมมีความเจริญทางด้านวัตถุและเป็นสังคมออนไลน์ นักเรียนจะนำคำนิยามหลัก ๑๒ ประการ ข้อใดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุหรือสังคมออนไลน์เหล่านั้น

จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม

๑๐. ครูมอบหมายให้นักเรียนตอบคำถามในหัวข้อ คำถามทบทวน เป็นการบ้าน

ขั้นขยายความรู้

๑๑. ครูให้นักเรียนสืบค้นภาพข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การใฝ่หาความรู้ การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และการยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ขั้นประเมิน

๑๒. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

๑๓. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

๑๔. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหน่วยการเรียนรู้นี้และการปฏิบัติกิจกรรม

๑๕. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

- “ประพฤติตรง จริ่งใจ ไม่คดโกง” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด
- “ตั้งใจทำงานอย่างแข็งขันและสม่ำเสมอ” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด
- “ไม่อ้างเหตุต่าง ๆ เช่น อากาศหนาว อากาศร้อน มาเป็นเหตุแล้วไม่ทำงาน” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด
- “เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด
- “เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด
- “ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข” เป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีวินัยในตนเองในเรื่องใด

ขั้นสรุปและนำไปใช้

๑๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เราเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังโน้ตทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

๑๗. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประพฤติปฏิบัติประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

๑๐. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

๑. นิทานหรือเพลงเกี่ยวกับการเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

๒. ภาพวาดเกี่ยวกับการเป็นคนดีมีวินัยในตนเอง

๓. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

๔. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ๒ ป. ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๐
ทดสอบปลายปี

เวลา ๑ ชั่วโมง

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายปี